

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

ΕΠΤΑΜΕΛΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗ

Συνήλθε στην έδρα της στις 21 Μαΐου 2021, με την εξής σύνθεση: Φώτιος Κατσίγιαννης, Πρόεδρος, Μιχαήλ Διαθεσόπουλος Εισηγητής, Κωνσταντίνος Κορομπέλης, Σταυρούλα Κουρή, Νικόλαος Σαββίδης, Αγγελική Πουλοπούλου σε αναπλήρωση του κωλυόμενου τακτικού Μέλους Μιχαήλ Οικονόμου, δυνάμει των υπ' αρ. 56/2021 και 57/2021 Πράξεων του Προέδρου της Αρχής, και Γερασιμούλα-Μαρία Δρακονταειδή σε αναπλήρωση του κωλυόμενου τακτικού Μέλους Άννας Χριστοδουλάκου, δυνάμει της υπ' αρ. 53/2021 Πράξης του Προέδρου της Αρχής, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 15-04-2021 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) - Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 804/16-04-2021 προδικαστικής προσφυγής του άρθρου 360 του ν. 4412/2016 της ένωσης οικονομικών φορέων με την επωνυμία «.....», αποτελούμενης από 1) την ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «.....» και τον διακριτικό τίτλο «.....», η οποία εδρεύει ....., 2) την ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «.....» και τον διακριτικό τίτλο «.....», η οποία εδρεύει ..... και 3) την απλοποιημένη συμμετοχική εταιρεία με την επωνυμία «.....», που εδρεύει ....., η οποία (ένωση) εδρεύει στα γραφεία της εκ των μελών της, εταιρείας «.....», στην ..... και εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά της εταιρείας με την επωνυμία «.....», που εδρεύει , όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Και των παρεμβαινουσών ενώσεων οικονομικών φορέων, ήτοι α) της ένωσης οικονομικών φορέων με την επωνυμία «.....», αποτελούμενης από

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

1) την ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «.....», που εδρεύει ..... , 2) την ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «.....», που εδρεύει ..... και 3) την ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «.....», που εδρεύει στην ..... , η οποία (ένωση) εδρεύει ..... και εκπροσωπείται νόμιμα και β) της ένωσης οικονομικών φορέων με την επωνυμία «.....», που εδρεύει ..... και των μελών της, ήτοι 1) της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «.....», που εδρεύει ..... , όπως νόμιμα εκπροσωπείται και 2) της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «.....», που εδρεύει ..... , όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Με την κρινόμενη προσφυγή ζητείται ν' ακυρωθεί η με αρ. 20851/05.04.2021 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της καθ' ης εταιρείας, ληφθείσα κατά την 1400^η Συνεδρίασή του, με την οποία ολοκληρώθηκε το στάδιο ελέγχου και αξιολόγησης των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών των συμμετεχόντων στον διαγωνισμό για την ανάθεση της υπηρεσίας με τίτλο: «ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΛΥΜΑΤΩΝ ΨΥΤΑΛΛΕΙΑΣ (ΚΕΛΨ)» (υπό στοιχεία ..... Διακήρυξη ..... – διαγωνισμός με συστημικό αριθμό ΕΣΗΔΗΣ .....), κατά το μέρος ως προς το οποίο, με την απόφαση αυτή, γίνονται δεκτές οι προσφορές των παρεμβαινουσών ενώσεων και βαθμολογούνται οι τεχνικές τους προσφορές με βαθμούς άνω του 100, ως και κάθε άλλη συναφής, προγενέστερη ή μεταγενέστερη, πράξη ή παράλειψη.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε τον Εισηγητή, Νικόλαο Σαββίδη.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής καταβλήθηκε και δεσμεύτηκε το νόμιμο παράβολο (ηλεκτρονικό παράβολο αυτόματης δέσμευσης

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

με κωδικό .....), ποσού 15.000,00€, το οποίο ανέρχεται στο ανώτερο προβλεπόμενο ύψος, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 363 παρ. 1 του ν. 4412/2016 και 5 παρ. 1 του π.δ. 39/2017, δοθέντος ότι το αναλογικό ποσοστό (0,5%) επί της χωρίς ΦΠΑ προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης υπερβαίνει το πιο πάνω καταβληθέν ποσό.

2. Επειδή, η κρινόμενη προσφυγή εισήχθη προς εξέταση ενώπιον της Επταμελούς Σύθεσης της Αρχής, δυνάμει της με αρ. 1110/2021 Πράξης του Προέδρου της, όπως έκτοτε τροποποιήθηκε, ως προς το σκέλος που αφορά την πρόσκληση Μελών της Σύθεσης, με την οποία επιπλέον ορίστηκε Εισηγητής και ημερομηνία εξέτασης της προσφυγής, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 353, 355, 360, 362-367 του ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών, προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ» (ΦΕΚ Α' 147/ 08.08.2016), 1, 2-3, 5-9, 12-15 του π.δ. 39/2017 «Κανονισμός Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών ενώπιον της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών» (ΦΕΚ Α' 64/4.5.2017) και 1 παρ. 2-3, 6, 8 και 9 του π.δ. 38/2017 «Κανονισμός Λειτουργίας της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών» (ΦΕΚ Α' 63/4.5.2017).

3. Επειδή, από τον φάκελο της υπόθεσης προκύπτουν τα εξής: Η εταιρεία με την επωνυμία «.....», (στο εξής καλούμενη στην παρούσα «.....» ή «αναθέτων φορέας»), με την από μηνός Μαΐου 2019 και υπό τα στοιχεία ..... διακήρυξή της, προκήρυξε ανοιχτό, δημόσιο, ηλεκτρονικό διαγωνισμό, με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφορά, με βάση τη βέλτιστη σχέση ποιότητας - τιμής, προϋπολογισθείσας αξίας, χωρίς ΦΠΑ, 261.485.000,00€ για την επιλογή αναδόχου παροχής υπηρεσιών για τη «Λειτουργία και Συντήρηση του Κέντρου Επεξεργασίας Λυμάτων Ψυτάλλειας (Κ.Ε.Λ.Ψ.) και για την ενεργειακή βελτιστοποίηση και αναβάθμιση αυτού» (στο εξής «διαγωνισμός»). Αναλυτικότερα, στην υπό δημοπράτηση σύμβαση προβλέπεται η παροχή των ακόλουθων υπηρεσιών: Οι

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

υπηρεσίες Λειτουργίας του Κ.Ε.Λ.Ψ, για την απρόσκοπτη και αποδοτική λειτουργία της εγκατάστασης με βάση τους ισχύοντες περιβαλλοντικούς όρους και την ισχύουσα νομοθεσία, όπως λεπτομερώς περιγράφονται στο Παράρτημα Ι «Συγγραφή Υποχρεώσεων – Τεχνικές Προδιαγραφές» (Σ.Υ. – Τ.Π.) της διακήρυξης και τα Προσαρτήματα που την συνοδεύουν, οι υπηρεσίες Συντήρησης του ΚΕΛΨ, στις οποίες περιλαμβάνονται η τακτική / έκτακτη / προληπτική συντήρηση, όπως περιγράφονται στο Προσάρτημα 2 του Παραρτήματος 1 (Σ.Υ. – Τ.Π.) της διακήρυξης, οι υπηρεσίες παραγωγής και διαχείρισης ξηραμένης ιλύος, οι υπηρεσίες συλλογής, μεταφοράς και διαχείρισης, μέχρι την τελική διάθεση, των παραπροϊόντων επεξεργασίας (εσχαρίσματα, άμμος, λίπη κλπ) σε κατάλληλους αποδέκτες, οι υπηρεσίες αντικατάστασης και αναβάθμισης εξοπλισμού του Προσαρτήματος 2 του Παραρτήματος 1 (Σ.Υ. – Τ.Π.) της διακήρυξης, οι εργασίες ενεργειακής βελτιστοποίησης του Προσαρτήματος 5 του Παραρτήματος 1 (Σ.Υ. – Τ.Π.) της διακήρυξης, οι εργασίες αναβάθμισης των εγκαταστάσεων του Κ.Ε.Λ.Ψ., του Προσαρτήματος 13 του Παραρτήματος 1 (Σ.Υ. – Τ.Π.) της διακήρυξης και οι υπηρεσίες μεταφοράς και διάθεσης της παραγόμενης στο ΚΕΛΨ ξηραμένης ιλύος στους τελικούς αποδέκτες του Προσαρτήματος 3 του Παραρτήματος 1 (Σ.Υ. – Τ.Π.) της υπό κρίση Διακήρυξης. Η διάρκεια της σύμβασης ορίζεται σε εξήντα (60) μήνες. Η διακήρυξη του διαγωνισμού αναρτήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) στις 27-05-2019 με Αριθμό Διαδικτυακής Ανάρτησης Μητρώου (ΑΔΑΜ) ....., ο δε διαγωνισμός διεξάγεται μέσω της διαδικτυακής πύλης του ΕΣΗΔΗΣ, υπό τον συστημικό αριθμό ..... Στον διαγωνισμό υποβλήθηκαν προσφορές από τρεις (3) οικονομικούς φορείς, και συγκεκριμένα από την προσφεύγουσα ένωση «.....» (στο εξής «.....») και τις παρεμβαίνουσες ενώσεις, ήτοι την «.....» (στο εξής Ένωση «.....») και την «.....» (στο εξής «.....»). Η αποσφράγιση των φακέλων με τα δικαιολογητικά συμμετοχής και την τεχνική προσφορά των διαγωνιζομένων πραγματοποιήθηκε από την Ειδική Επιτροπή του Διαγωνισμού στις 09-08-2019. Όπως αναφέρεται

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

στην από 9.12.2019 “Συνοπτική ενημέρωση”, που συνοδεύει το με αριθμό 364/9.12.2019 “Υπηρεσιακό Σημείωμα” της Επιτροπής αυτής, η Επιτροπή προχώρησε στον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής και στην αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών των διαγωνιζομένων, τα αποτελέσματα δε του ελέγχου της και της αξιολόγησής της επί του σταδίου αυτού αποτυπώθηκαν στο από 13-11-2019 πρακτικό της. Στις 21.11.2019 κατατέθηκε υπόμνημα της «.....» προς την Επιτροπή του Διαγωνισμού, με το οποίο η εν λόγω Ένωση ισχυρίστηκε ότι οι προσφορές των δύο άλλων διαγωνιζομένων «.....» και «.....» δεν πληρούν τους όρους της διακήρυξης για τους λόγους που εκτίθενται στο υπόμνημα και ότι αυτές πρέπει να απορριφθούν. Ακολούθως, συνετάγη το από 9.12.2019 “Πρακτικό πρώτης φάσης ελέγχου Δικαιολογητικών και αξιολόγησης Τεχνικών Προσφορών” της εν λόγω Ειδικής Επιτροπής, με το οποίο η Επιτροπή εισηγήθηκε την απόρριψη των προσφορών των οικονομικών φορέων «.....» και «.....», την αποδοχή της προσφοράς της «.....» και τη συνέχιση του διαγωνισμού με την αποσφράγιση της οικονομικής προσφοράς μόνον του τελευταίου αυτού οικονομικού φορέα. Ειδικότερα, κατά την εισήγηση της Επιτροπής, από τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής, διαπιστώθηκαν τα εξής: «(Α) Η Ένωση «.....» δεν καλύπτει τα κριτήρια επιλογής των όρων 2.2.6 και 2.2.7 της διακήρυξης, διότι: (α) ο δηλωθείς για τη θέση του Διευθυντή Έργου ....., διαθέτει μεν δεκαετή εμπειρία ως Διευθυντής Έργου στην ΕΕΛ ..... στο Κάιρο, η εν λόγω εγκατάσταση, όμως, δεν έχει απομάκρυνση θρεπτικών (αζώτου ή/και φωσφόρου) και, κατά συνέπεια, δεν πληρούται η απαίτηση της παραγράφου 2.2.6.E.i. της διακήρυξης, (β) ο δηλωθείς για τη θέση του Συντονιστή Λειτουργίας ....., δεν έχει δίπλωμα Χημικού Μηχανικού, όπως απαιτεί η παράγραφος 2.2.6.E.ii της διακήρυξης, αλλά πτυχίο Πανεπιστημίου στις Επιστήμες Περιβάλλοντος και Υγιεινής, μεταπτυχιακό δίπλωμα στις Επιστήμες της Μικροβιολογίας, της Ενζυματικής και της Βιομετατροπής και διδακτορικό δίπλωμα στη Μηχανική Διεργασιών· ακόμα δε και αν το πτυχίο του Μηχανικού Διεργασιών θεωρηθεί ισότιμο με αυτό του

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

Χημικού Μηχανικού, ο ανωτέρω δεν διαθέτει πτυχίο Μηχανικού Διεργασιών, αλλά πτυχίο στις Επιστήμες Περιβάλλοντος και Υγιεινής και μεταπτυχιακό στην Μικροβιολογία, Ενζυματική και Βιομετατροπή, που αποτελούν και το βασικό πρόγραμμα σπουδών του, η διδακτορική δε διατριβή δεν προσδίδει την ειδικότητα του Μηχανικού, και (γ) στα πιστοποιητικά ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001 της εταιρείας «.....» αναφέρεται ως αντικείμενο πιστοποίησης “Σχεδιασμός, υλοποίηση και πώληση εγκαταστάσεων επεξεργασίας υδάτων, λειτουργία και συντήρηση εγκαταστάσεων επεξεργασίας υδάτων και παροχή συναφών υπηρεσιών ...” και, κατά συνέπεια, δεν φαίνεται να καλύπτεται η απαίτηση συμμόρφωσης με τα πρότυπα ποιότητας στον τομέα λειτουργίας και συντήρησης εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων ή υγρών αποβλήτων, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 2.2.7 της διακήρυξης. (B) Η «.....» δεν καλύπτει, επίσης, τα κριτήρια επιλογής, διότι: (α) το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) που υπέβαλε η ιταλική εταιρεία «.....» [εφεξής: «.....»], στις ικανότητες της οποίας στηρίζεται η ένωση «.....», δεν ανταποκρίνεται στο πρότυπο έντυπο, που έχει αναρτηθεί στη διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της διακήρυξης, η δε υποβληθείσα μετάφραση του συνταγέντος στην αγγλική πρωτοτύπου δεν συνιστά μετάφραση του εντύπου συνολικά, αλλά μόνο των απαντήσεων επί των ερωτημάτων, (β) δεν αποδεικνύεται ότι η δανείζουσα εμπειρία εταιρεία «.....» είναι φορολογικά ενήμερη, (γ) στο συμφωνητικό δάνειας εμπειρίας μεταξύ των εταιρειών «.....» και «.....» δεν υπάρχει σαφής δήλωση της εταιρείας «.....» περί του ότι θα παράσχει η ίδια τις σχετικές υπηρεσίες, όπως απαιτείται εκ του όρου 2.2.8 της διακήρυξης, και (δ) ο δηλωθείς για τη θέση του Συντονιστή Λειτουργίας ....., δεν έχει ειδικότητα Χημικού Μηχανικού, όπως απαιτεί η παράγραφος 2.2.6.Ε.ii της διακήρυξης, αλλά ειδικότητα Μηχανικού Χωροταξίας και Περιβάλλοντος· η λειτουργία μονάδας όπως το ΚΕΛΨ “απαιτεί γνώσεις θερμοδυναμικής, χημικών και φυσικών διεργασιών και φαινομένων μεταφοράς θερμότητας, που περιλαμβάνονται στο γνωστικό αντικείμενο του Χημικού

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

Μηχανικού, όχι όμως σε αυτό του Μηχανικού Περιβάλλοντος»». Περαιτέρω, κατά την εισήγηση της Επιτροπής, όπως διαπιστώθηκε από τον έλεγχο των τεχνικών προσφορών, ως προς την Ένωση «.....» και την Κ/Ξ «.....» δεν πληρούνται ούτε οι όροι των τεχνικών προδιαγραφών. Το Διοικητικό Συμβούλιο της «.....» με τη με αριθμό 20449/20.12.2019 απόφασή του δεν επικύρωσε το ανωτέρω πρακτικό και τη σχετική εισήγηση της Επιτροπής του Διαγωνισμού και αποφάσισε, κατά πλειοψηφία, την ανάθεση: (α) της αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος [εφεξής: ΤΕΕ] και (β) του νομικού ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής στην Δικηγορική Εταιρεία «.....», αφού έλαβε υπόψη του την από 18.12.2019 εισήγηση του Διευθύνοντος Συμβούλου της ΕΥΔΑΠ. Σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην ως άνω εισήγηση του Διευθύνοντος Συμβούλου: «1) κατά τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου της [Εταιρείας] στις 27.11.2019 (οπότε και συζητήθηκε επί μακρόν η εξέλιξη του Διαγωνισμού) ήταν κοινή η άποψη ότι, λόγω του προϋπολογισμού του συγκεκριμένου Διαγωνισμού, είναι προς το συμφέρον της «.....» η ανάπτυξη επαρκούς ανταγωνισμού, ώστε, μέσω αυτού ... η «.....» [να] επιτύχει την πιο χαμηλή από οικονομική άποψη προσφορά, 2) η απόρριψη των Δικαιολογητικών Συμμετοχής και των Τεχνικών προσφορών σε αυτό το στάδιο συνεπάγεται και το μη άνοιγμα των οικονομικών προσφορών, 3) θεωρείται εύλογο η [Εταιρεία] να εξετάσει τη δυνατότητα παροχής εξειδικευμένης γνώμης επί τεχνικών ιδίως αλλά και νομικών θεμάτων, 4) ο Αναθέτων Φορέας, εφαρμόζοντας τις αρχές περί χρηστής διοίκησης ... οφείλει, σε περιπτώσεις όπου η μόρφωση γνώμης επί τεχνικών ιδίως αλλά και νομικών ζητημάτων είναι εξαιρετικά δύσκολη, να καταφεύγει σε κάθε παραδεκτή μέθοδο, με σκοπό να εξαχθεί ασφαλές αποτέλεσμα και να μορφώσει εδραία πεποίθηση περί της ορθότητας της απόφασής του». Ακολούθως, το Διοικητικό Συμβούλιο της «.....» με τη με αριθμό 20682/29.7.2020 απόφασή του, κατά πλειοψηφία, κάλεσε προς παροχή διευκρινίσεων τους διαγωνιζόμενους (Ένωση «.....», Κ/Ξ «.....» και Ένωση «.....»), ενόψει “[της] αναγκαιότητα[ς] της αποσαφήνισης

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

των ελλείψεων, ασαφειών ή αναντιστοιχιών των υποβληθέντων εγγράφων και δικαιολογητικών συμμετοχής των Οικονομικών Φορέων, με την αξιοποίηση των διατάξεων του άρθρου 310 του ν. 4412/2016 και την αξιοποίηση της παραγράφου 5 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016, ειδικά για τα σχετιζόμενα με υποβληθέν ΕΕΕΣ ζητήματα ...”. Όπως αναφέρεται στην απόφαση αυτή, το ΔΣ έλαβε υπόψη του, μεταξύ άλλων: (i) την από 9.12.2019 εισήγηση της Επιτροπής του Διαγωνισμού, (ii) την από 11.4.2020 Γνωμοδότηση της Καθηγήτριας Δημοσίου Δικαίου της Νομικής Σχολής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ..... : σε αυτήν διατυπώνεται η άποψη ότι το Διοικητικό Συμβούλιο της «.....» μπορεί να ζητήσει τη γνώμη τρίτων φορέων, ανεξάρτητων των προβλεπομένων από τη διακήρυξη οργάνων, όπως δικηγορικής εταιρείας και του ΤΕΕ, αναφορικά με την αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών και των δικαιολογητικών συμμετοχής και να συνεκτιμήσει τις γνώμες αυτές, κατά το σχηματισμό της κρίσης του, οφείλει, όμως, να αιτιολογήσει ειδικώς την κρίση του, εφόσον αποκλίνει από την εισήγηση της Επιτροπής, η δε γνώμη των τρίτων φορέων δεν υποκαθιστά την αρμοδιότητα των ορισθέντων από τη διακήρυξη οργάνων, αλλά περιορίζεται στη διευκόλυνση και διαφώτιση του Διοικητικού Συμβουλίου, (iii) την 15521/10.7.2020 Έκθεση Πραγματογνωμοσύνης του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, στην οποία διατυπώνεται, κατά πλειοψηφία, η άποψη ότι είναι αποδεκτές οι τεχνικές προσφορές όλων των υποψηφίων, και (iv) τα από 16.7.2020 “Πορίσματα της νομικής επισκόπησης των Δικαιολογητικών Συμμετοχής” της δικηγορικής εταιρείας «.....», σύμφωνα με τα οποία στα δικαιολογητικά συμμετοχής των τριών οικονομικών φορέων διαπιστώνονται ασάφειες, οι οποίες δεν συνεπάγονται άνευ ετέρου των αποκλεισμό τους από τη διαδικασία, αλλά δέον να αποσαφηνισθούν με την αξιοποίηση των διατάξεων των άρθρων 310 και 79 παρ. 5 του ν. 4412/2016. Ειδικότερα, με την ανωτέρω με 20682/29.7.2020 απόφαση του ΔΣ της «.....», η Ένωση «.....» κλήθηκε: (α) “βάσει των Όρων 2.2.6.Ε στοιχείο (i) και 2.2.9.2 στοιχείο Β4 (3) της Διακήρυξης και του άρθρου

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

310 του ν. 4412/2016 ... (βλ. και ταυτόσημο Όρο 3.1.1 της Διακήρυξης), να παράσχει διευκρινίσεις ως προς τις εγκαταστάσεις στις οποίες ο δηλωθείς ως Διευθυντής Έργου ..... απέκτησε την επικαλούμενη εμπειρία του, ώστε να καταστεί σαφές ότι αυτές όντως περιλαμβάνουν την αφαίρεση θρεπτικών (αζώτου ή/και φωσφόρου), όπως απαιτεί η Διακήρυξη”, (β) “βάσει των Όρων 2.2.6.Ε στοιχείο (ii) και 2.2.9.2 στοιχείο Β4 (3) της Διακήρυξης και του άρθρου 310 του ν. 4412/2016 ... (βλ. και ταυτόσημο Όρο 3.1.1 της Διακήρυξης), να διευκρινίσει ότι ο κατεχόμενος από τον δηλωθέντα ως Συντονιστή Τμήματος Λειτουργίας ..... ακαδημαϊκός τίτλος σπουδών αλλοδαπού ιδρύματος πιστοποιεί την κατοχή των ακαδημαϊκών γνώσεων και επαγγελματικών δικαιωμάτων που απαιτεί η Διακήρυξη (Όρος 2.2.6. Ε στοιχείο (ii) της Διακήρυξης)” και (γ) ειδικώς ως προς το μέλος της «.....», “βάσει της πρόβλεψης των Όρων 2.2.7 και 2.2.9.2 στοιχείο Β5 της Διακήρυξης και του άρθρου 310 του ν. 4412/2016 ... (βλ. και ταυτόσημο Όρο 3.1.1 της Διακήρυξης), να διευκρινίσει εάν τα προσκομισθέντα από την ίδια πιστοποιητικά ISO καλύπτουν τις απαιτούμενες από τη Διακήρυξη δραστηριότητες (Όρος 2.2.7 της Διακήρυξης)”. Με την ίδια πράξη του το ΔΣ της «.....» αποφάσισε την αποστολή εγγράφου με το ανωτέρω περιεχόμενο προς τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς, διά της Επιτροπής του Διαγωνισμού και μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, έθεσε δε προθεσμία για την παροχή των διευκρινίσεων έως τις 15.9.2020. Κατά της ανωτέρω 20682/29.7.2020 απόφασης του ΔΣ της «.....», η Ένωση «.....» άσκησε τη με ΓΑΚ ΑΕΠΠ 1093/11-08-2020 προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ, η οποία με τη με αριθμό 1240/2020 Απόφασή της (2^ο Κλιμάκιο) έγινε εν μέρει δεκτή, ως προς την κλήση της Ένωσης «.....» προς παροχή διευκρινίσεων, απορρίφθηκε δε κατά τα λοιπά. Η εκτέλεση της ως άνω απόφασης της ΑΕΠΠ, ωστόσο, ανεστάλη με τη με αριθμό 271/2020 Απόφαση της Επιτροπής Αναστολών του ΣΤΕ (Δ΄ Τμήμα), με το σκεπτικό ότι «η 20682/29.7.2020 πράξη του ΔΣ του αναθέτοντος φορέα, με την οποία όλοι οι διαγωνιζόμενοι καλούνται να παράσχουν διευκρινίσεις επί των δικαιολογητικών

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών που υπέβαλαν, χωρίς, πάντως, να προκύπτει ότι το ΔΣ έχει ήδη εκφέρει, με την πράξη του αυτή, οριστική κρίση ούτε ως προς το τελικό ζήτημα της αποδοχής ή της απόρριψης των προσφορών αυτών ούτε, όμως, και ως προς το προγενέστερο ζήτημα εάν είναι, κατά νόμον, δεκτικές συμπλήρωσης και διευκρίνισης οι υποβληθείσες προσφορές, δεν φαίνεται να υπόκειται, αυτοτελώς, σε προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ.». Το Δικαστήριο, περαιτέρω, έκρινε και τα εξής: «Οι αιτιάσεις δε που προβάλλονται με την προδικαστική προσφυγή της Ένωσης «.....» ως προς τη νομιμότητα της 20682/29.7.2020 πράξης του ΔΣ της «.....», και συγκεκριμένα οι λόγοι ότι, κατά παράβαση της διακήρυξης και της αρχής της διαφάνειας, το ΔΣ αγνόησε την εισήγηση της Επιτροπής Διαγωνισμού και έλαβε υπόψη τη γνώμη τρίτων, που υποκατέστησαν την Επιτροπή στην άσκηση των αρμοδιοτήτων της, καθώς και οι λόγοι ότι δεν συνέτρεχαν οι νόμιμες προϋποθέσεις για κλήση των οικονομικών φορέων Ένωση «.....» προς παροχή διευκρινίσεων, δύναται να εξετασθούν, κατά τον έλεγχο από την ΑΕΠΠ [και το Δικαστήριο], της απόφασης του αναθέτοντος φορέα με την οποία περατώνεται το στάδιο της διαδικασίας ελέγχου των δικαιολογητικών και αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών, υπό την αυτονόητη προϋπόθεση ότι η απόφαση αυτή θα είναι βλαπτική για τα συμφέροντα της Ένωσης «.....» και ότι θα ασκηθεί κατ' αυτής προδικαστική προσφυγή [και αίτηση αναστολής]. Κατά μείζονα λόγο, δύναται να εξετασθούν στο στάδιο εκείνο και οι περαιτέρω αιτιάσεις που αφορούν τις παρασχεθείσες από τους οικονομικούς φορείς Ένωση «.....» και ΚΞ «.....» διευκρινίσεις, εφόσον θα εξακολουθεί να υφίσταται, ενόψει των κρίσεων ως προς τα προηγούμενα ζητήματα, πεδίο προβολής τέτοιων αιτιάσεων.». Ακολούθως, και αφού ήδη από τις 15-09-2020 είχαν υποβληθεί οι κατά τα άνω αναφερόμενες διευκρινίσεις από τους διαγωνιζόμενους, στις 05-04-2021 συνήλθε το Διοικητικό Συμβούλιο της «.....» και κατά την 1440^η συνεδρίασή του, αφού έλαβε υπόψη την από 09-12-2019 Εισήγηση της Ειδικής Επιτροπής του διαγωνισμού και την από 30-03-2021 Εισήγηση του Διευθύνοντος Συμβούλου της εταιρείας

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

αποφάσισε κατά πλειοψηφία τα εξής: «Α. Τα δικαιολογητικά συμμετοχής των Οικονομικών Φορέων «.....»,«.....» και «.....» που υπέβαλαν προσφορές στο Διαγωνισμό Δ.6684 (Λειτουργία και Συντήρηση του Κέντρου Επεξεργασίας Λυμάτων Ψυττάλειας) πληρούν τις προϋποθέσεις του Νόμου και της οικείας Διακήρυξης και γίνονται αποδεκτά σύμφωνα με τα ειδικότερα παρατιθέμενα στο σημείο (ΙΑ) της από 30.03.2021 εισήγησης του Διευθύνοντος Συμβούλου της «.....», όπου και γίνεται δια της παρούσης παραπομπή. Β. Οι τεχνικές προσφορές των Οικονομικών Φορέων «.....»,«.....» και «.....» πληρούν τις προϋποθέσεις του Νόμου και της οικείας Διακήρυξης, και, σε συμφωνία με τα αναλυτικώς παρατιθέμενα στο σημείο (ΙΒ) της από 30.03.2021 εισήγησης του Διευθύνοντος Συμβούλου της «.....», όπου και γίνεται δια της παρούσης παραπομπή, αξιολογούνται και βαθμολογούνται ως εξής:

Κριτήριο	Συντελεστής Βαρύτητας	Προσφορές Συμμετεχόντων		
		Οικονομικός φορέας:	Οικονομικός φορέας:	Οικονομικός φορέας:
1.	20%	104,00	100,00	100,00
2.	20%	105,00	100,00	100,00
3.	20%	110,00	100,00	100,00
4.	40%	115,32	120,00	115,00
Βαθμολόγηση Τεχνικής Προσφοράς		109,93	108,00	106,00

Κατά της απόφασης αυτής του Διοικητικού Συμβουλίου της «.....» και των συναφών, προγενέστερων ή μεταγενέστερων πράξεων ή παραλείψεων της «.....» στρέφεται η προσφεύγουσα ένωση, κατά το μέρος, με το οποίο γίνονται δεκτές οι προσφορές των συνυποψήφιων της ενώσεων (Ένωσης «.....» και

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

Κ/Ξ «.....») και βαθμολογούνται οι τεχνικές τους προσφορές με βαθμούς άνω του 100, για τους λόγους και με τους ισχυρισμούς που αναπτύσσονται στην κρινόμενη προσφυγή.

4. Επειδή, όπως έχει ήδη κριθεί (βλ. ΑΕΠΠ 857/2019 και 1240/2020), ο διαγωνισμός, ενόψει του αντικειμένου του (υπηρεσίες), της συνολικής εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, χωρίς ΦΠΑ, (261.485.000,00€), της ιδιότητας της «.....» που διενεργεί το διαγωνισμό, ως εταιρείας που δραστηριοποιείται ως αναθέτων φορέας στην παροχή υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης, αλλά και τη διενέργεια έργων και διαδικασιών συλλογής, μεταφοράς, αποθήκευσης, επεξεργασίας λυμάτων, καθώς και διαχείρισης και διάθεσης των προϊόντων της επεξεργασίας αυτών και του χρόνου εκκίνησης της διαγωνιστικής διαδικασίας (αποστολή προκήρυξης της σύμβασης για δημοσίευση στην επίσημη εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης την 23-05-2019), εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ, υπάγεται δε συναφώς και στις διατάξεις του ν. 4412/2016 και δη του Βιβλίου ΙΙ αυτού. Συνακόλουθα, η κρινόμενη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου ΙV του νόμου αυτού, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 345 παρ. 1 και την παρ. 7 του άρθρου 379 αυτού, όπως ισχύουν, η δε ΑΕΠΠ ενώπιον της οποίας ασκείται η προσφυγή είναι αρμόδια για την εξέτασή της.

5. Επειδή, η κρινόμενη προσφυγή έχει ασκηθεί με την χρήση του τυποποιημένου εντύπου που παρατίθεται στο Παράρτημα Ι του π.δ. 39/2017, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 8 αυτού και την παρ. 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016, είναι δε και εμπρόθεσμη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4 παρ. 1 περ. α΄ του π.δ. 39/2017 και το άρθρο 361 παρ. 1 περ. α΄ του ν. 4412/2016, δοθέντος ότι η ως άνω προσβαλλόμενη απόφαση της «.....» κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα στις 05-04-2021 και η προσφυγή κατατέθηκε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στις 15-04-2021, ασκήθηκε δηλαδή εντός της προβλεπόμενης δεκαήμερης προθεσμίας για την άσκησή της.

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

6. Επειδή, όπως προκύπτει από τον φάκελο της υπόθεσης, η προσφεύγουσα ένωση συμμετείχε στον διαγωνισμό και υπέβαλε προσφορά, η οποία με την προσβαλλόμενη απόφαση της «.....» έγινε δεκτή, κατά συνέπεια με έννομο συμφέρον, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 360 του ν. 4412/2016 και του άρθρου 3 του π.δ. 39/2017, βάλλει κατά της ίδιας αυτής απόφασης, με την οποία έγιναν δεκτές και οι προσφορές των συνυποψήφιων της. Και τούτο, διότι, σε περίπτωση που απορριφθεί μία από αυτές, η προσφορά της προσφεύγουσας θα συγκριθεί με την προσφορά μίας μόνον εκ των δύο συνυποψήφιων της, αν, δε, απορριφθούν και οι δύο, θα συνεχίσει μόνη στον διαγωνισμό.

7. Επειδή, εξάλλου, υπέρ της διατήρησης της ισχύος της προσβαλλόμενης απόφασης της «.....» και προς απόρριψη της κρινόμενης προσφυγής, κατά το μέρος που βλάπτει εκάστη από αυτές, παραδεκτώς και με έννομο συμφέρον, κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων 362 παρ. 3 του ν. 4412/2016 και 7 του π.δ. 39/2017, παρεμβαίνουν η Ένωση «.....» και η Κ/Ξ, «.....» με τις αναρτηθείσες στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στις 26-04-2021 παρεμβάσεις τους.

8. Επειδή, περαιτέρω, η «.....» στις 23-04-2021 παραδεκτώς και εμπροθέσμως διαβίβασε μέσω της επικοινωνίας του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού στην ΑΕΠΠ τις απόψεις της επί της προσφυγής, στις οποίες αντικρούει τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας ένωσης, ζητεί δε την απόρριψή της.

9. Επειδή, τέλος, η προσφεύγουσα ένωση, προς αντίκρουση των απόψεων της «.....» και των παρεμβάσεων, στις 14-05-2021, παραδεκτώς και εμπροθέσμως, σύμφωνα με τις διατάξεις του τελευταίου εδ. της πρώτης παραγράφου του άρθρου 365 του ν. 4412/2016, όπως ισχύει, ανήρτησε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού το από ίδιας ημερομηνίας υπόμνημά της.

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

Στις 20-05-2021, εξάλλου, η προσφεύγουσα ένωση υπέβαλε ενώπιον της ΑΕΠΠ και δεύτερο Υπόμνημα, με το οποίο επιπλέον κοινοποίησε την από 18-05-2021 Έκθεση Πραγματογνωμοσύνης του ΤΕΕ, η οποία, όμως, δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη, διότι υποβλήθηκε εκπρόθεσμα (αρ. 365 παρ. 1 του ν. 4412/2016).

10. Επειδή, ενόψει των όσων γίνονται δεκτά ανωτέρω, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η κρινόμενη προσφυγή είναι παραδεκτή και ότι πρέπει να εξεταστεί στην ουσία της. Παραδεκτές και εξεταστέες, εξάλλου, είναι και οι απόψεις της «.....» και οι παρεμβάσεις των παρεμβαινουσών ενώσεων.

11. Επειδή, σε σχέση με την προσφορά της Ένωσης «.....» , με τον πρώτο λόγο της προσφυγής της, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι οι τρίτοι, στις ικανότητες των οποίων στηρίζεται η ως άνω ένωση, κ. .... , ως προς την περ. i του άρθρου 2.2.6.Ε της Διακήρυξης, κ. .... , ως προς την περ. ii του άρθρου 2.2.6.Ε της Διακήρυξης, και κ. .... , ως προς την περ. iii του άρθρου 2.2.6.Ε της Διακήρυξης, κατά παράβαση των άρθρων 2.2.3.2.α 2.2.3.2.β, 2.2.9.1 και 2.2.9.2.Α., σε συνδυασμό μεταξύ τους, στα ΕΕΕΣ που υπέβαλαν έδωσαν αρνητική απάντηση («Όχι») στην ερώτηση των ίδιων ΕΕΕΣ, εάν «Ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν», επομένως η προσφορά της Ένωσης «.....» είναι, για τον λόγο αυτόν, απαράδεκτη και έπρεπε να είχε απορριφθεί.

12. Επειδή, η διακήρυξη του επίμαχου διαγωνισμού, η οποία αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του και δεσμεύει, συνεπώς, τόσο τον αναθέτοντα φορέα που τον διενεργεί, όσο και όλους όσοι συμμετέχουν ανεπιφύλακτα σ'αυτόν (ΣΤΕ ΕΑ 632/2010, ΣΤΕ 4231/2000 7μ), στο άρθρο 2.2.3 «Λόγοι Αποκλεισμού», ορίζει

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

μεταξύ άλλων ότι: «Αποκλείεται από τη συμμετοχή στην παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης (διαγωνισμό) προσφέρων οικονομικός φορέας, εφόσον συντρέχει στο πρόσωπό του (εάν πρόκειται για μεμονωμένο φυσικό ή νομικό πρόσωπο) ή σε ένα από τα μέλη του (εάν πρόκειται για ένωση οικονομικών φορέων) ένας ή περισσότεροι από τους ακόλουθους λόγους: ... 2.2.3.2. α) Όταν ο προσφέρων έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά στην καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και αυτό έχει διαπιστωθεί από δικαστική ή διοικητική απόφαση με τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ, σύμφωνα με διατάξεις της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ή την εθνική νομοθεσία ή/και β) όταν η «.....» μπορεί να αποδείξει με τα κατάλληλα μέσα ότι ο προσφέρων έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, ...», και στο άρθρο 2.2.9 «Κανόνες απόδειξης ποιοτικής επιλογής», ότι: «2.2.9.1 Προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή προσφορών Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς: α) δεν βρίσκονται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 και β) πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής των παραγράφων 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7 της παρούσης, προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους ως δικαιολογητικά συμμετοχής: (1) το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 1 και 3 του ν. 4412/2016 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην παρούσα Παράρτημα ΙΙΙ, το οποίο αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986. Το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 και συμπληρώνεται από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς σύμφωνα με τις οδηγίες του Παραρτήματος 1 του ίδιου Κανονισμού. ... Στην περίπτωση που οι οικονομικοί φορείς στηρίζονται στην ικανότητα τρίτων (2.2.8), οι οποίοι δεν απασχολούνται με σχέση εξαρτημένης εργασίας, οι τρίτοι οφείλουν να συμπληρώσουν ξεχωριστό ΕΕΕΣ, ηλεκτρονικά υπογεγραμμένο. ... 2.2.9.2 Αποδεικτικά μέσα Α. Το δικαίωμα συμμετοχής των οικονομικών φορέων και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής τους, όπως

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

ορίζονται στις παραγράφους 2.2.1 έως 2.2.8, κρίνονται κατά την υποβολή της προσφοράς, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών της παρούσας και κατά τη σύναψη της σύμβασης στις περιπτώσεις του άρθρου 316 παρ. 3 περ. γ' του ν. 4412/2016. Στην περίπτωση που προσφέρων οικονομικός φορέας ή ένωση αυτών στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.8. της παρούσας, οι φορείς στην ικανότητα των οποίων στηρίζεται υποχρεούνται στην υποβολή των δικαιολογητικών που αποδεικνύουν ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της παρούσας και ότι πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής κατά περίπτωση (παράγραφοι 2.2.4-2.2.8). Ο οικονομικός φορέας υποχρεούται να αντικαταστήσει έναν φορέα στην ικανότητα του οποίου στηρίζεται, εφόσον ο τελευταίος δεν πληροί το σχετικό κριτήριο επιλογής ή για τον οποίο συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού των παραγράφων 2.2.3.1, 2.2.3.2 και 2.2.3.4. ... Β. 1. Για την απόδειξη της μη συνδρομής των λόγων αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς προσκομίζουν αντίστοιχα τα παρακάτω δικαιολογητικά: α) ... β) για τις παραγράφους 2.2.3.2 περιπτώσεις α' και β' και 2.2.3.4 περίπτωση β' πιστοποιητικό που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή του οικείου κράτους - μέλους ή χώρας καθώς και υπεύθυνη δήλωση του προσωρινού αναδόχου αναφορικά με τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης (κύριας και επικουρικής) στους οποίους οφείλει να καταβάλει εισφορές.».

13. Επειδή, από τους προπαρατεθέντες όρους της διακήρυξης, δεν συνάγεται ότι επιβάλλεται ο αποκλεισμός του προσφέροντος αν τρίτος οικονομικός φορέας, στις ικανότητες του οποίου στηρίζεται για την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής της διακήρυξης, στο ΕΕΕΣ που υποβάλλει δεν δεσμεύεται ότι θα προσκομίσει τα δικαιολογητικά απόδειξης μη συνδρομής στο πρόσωπό του των προβλεπόμενων στο άρθρο 2.2.3.2 α) και β) της διακήρυξης λόγων αποκλεισμού. Αρκεί, στο ΕΕΕΣ που θα υποβάλει, να δηλώσει ρητώς ότι δεν συντρέχουν στο πρόσωπό του οι ως άνω λόγοι αποκλεισμού. Ειδικώς δε,

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

σχετικά με τη φύση των ως άνω ερωτημάτων του ΕΕΕΣ, έχει κριθεί (ΔΕΦΘεσ 152/2020 επί της ΑΕΠΠ 1003/2020) ότι αυτά είναι πληροφοριακού χαρακτήρα και δεν υποκρύπτουν δήλωση δέσμευσης η οποία, σε περίπτωση που δεν αναλαμβάνεται, άγει σε αποκλεισμό. Κατά συνέπεια, η αρνητική απάντηση των τρίτων, στις ικανότητες των οποίων στηρίζεται η ως άνω ένωση, κ. .... , ως προς την περ. i του άρθρου 2.2.6.Ε της Διακήρυξης, κ. .... , ως προς την περ. ii του άρθρου 2.2.6.Ε της Διακήρυξης, και κ. .... , ως προς την περ. iii του άρθρου 2.2.6.Ε της Διακήρυξης, στην ερώτηση των ΕΕΕΣ τους, εάν «Ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν», δεν ασκεί καμία επιρροή και δεν θα μπορούσε να οδηγήσει σε αποκλεισμό της ένωσης.

14. Επειδή, εξάλλου, στο άρθρο 3.1.1 Ηλεκτρονική αποσφράγιση προσφορών ορίζεται ότι «Η «.....» μπορεί να καλέσει τους οικονομικούς φορείς να συμπληρώσουν ή να διευκρινίσουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβληθεί, ή να διευκρινίσουν το περιεχόμενο της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς τους, σύμφωνα με το άρθρο 310 του ν. 4412/2016.».

15. Επειδή, κατά τον χρόνο έκδοσης (05-04-2021) της προσβαλλόμενης απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της «.....» είχε ήδη τεθεί σε ισχύ ο ν. 4782/2021 (ΦΕΚ Α' 36/09.03.2021), με το άρθρο 121 του οποίου τροποποιήθηκαν διατάξεις του άρθρου 310 του ν. 4412/2016, το οποίο αφορά στις διευκρινίσεις ή συμπληρώσεις πληροφοριών και δικαιολογητικών που υποβάλλουν οι διαγωνιζόμενοι κατά το στάδιο αξιολόγησης των προσφορών τους στο πλαίσιο διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης υπαγόμενης στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου ΙΙ του νόμου αυτού. Συγκεκριμένα, το άρθρο 121 του ως άνω νόμου προβλέπει τα εξής: «Κατά τη

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, οι αναθέτοντες φορείς, τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ζητούν από τους προσφέροντες ή υποψήφιους οικονομικούς φορείς, όταν οι πληροφορίες ή η τεκμηρίωση που πρέπει να υποβάλλονται είναι ή εμφανίζονται ελλιπείς ή λανθασμένες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στο ΕΕΕΣ, ή όταν λείπουν συγκεκριμένα έγγραφα, να υποβάλλουν, να συμπληρώνουν, να αποσαφηνίζουν ή να ολοκληρώνουν τις σχετικές πληροφορίες ή τεκμηρίωση, εντός προθεσμίας όχι μικρότερης των δέκα (10) ημερών και όχι μεγαλύτερης των είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης.». Εξάλλου, με το άρθρο 142 παρ. 2 του ν. 4782/2021 ορίσθηκε ότι: «Η ισχύς των άρθρων 3, 6 κατά το μέρος που τροποποιεί τις παρ. 1 και 5 του άρθρου 38 του ν. 4412/2016, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 42, 49, 62, 65, 80, 81, 87, 88, 94, 99, 101, 108, εκτός της περ. α' της παρ. 11, 121 και 127 αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.».

16. Επειδή, οι νέες αυτές διατάξεις κατατείνουν στον περιορισμό των αδικαιολόγητων αποκλεισμών των οικονομικών φορέων για αυστηρά τυπικούς λόγους, ενώ πληρούνται κατ' ουσίαν οι προϋποθέσεις συμμετοχής, χάριν της ανάπτυξης του ευρύτερου δυνατού υγιούς ανταγωνισμού, της κάμψης της τυπολατρίας και του φορμαλισμού και της διευκόλυνσης της πρόσβασης των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων στις δημόσιες συμβάσεις, προς όφελος της επιτυχούς έκβασης των διαγωνιστικών διαδικασιών και της καλύτερης εξυπηρέτησης του δημοσίου συμφέροντος. Συγκεκριμένα, όπως αναφέρεται στην αιτιολογική Έκθεση του ν. 4782/2021, ως προς την επίμαχη διάταξη «Με το άρθρο 121 τροποποιείται το άρθρο 310 του ν.4412/2016 και εισάγονται οι τροποποιήσεις του άρθρου 102 του ν.4412/2016 (Βιβλίο Ι) στις αντίστοιχες διατάξεις του Βιβλίου ΙΙ για τους αναθέτοντες φορείς. Ειδικότερα, αναμορφώνονται πλήρως και απλοποιούνται οι διατάξεις, με τις οποίες

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

παρέχεται η δυνατότητα συμπλήρωσης των υποβληθέντων στοιχείων της προσφοράς, με σκοπό τον περιορισμό των αδικαιολόγητων αποκλεισμών των οικονομικών φορέων για αυστηρά τυπικούς λόγους, ενώ πληρούνται κατ' ουσίαν οι προϋποθέσεις συμμετοχής. Συγκεκριμένα, προβλέπεται ότι οι αναθέτουσες αρχές, τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ζητούν από τους οικονομικούς φορείς, όταν οι πληροφορίες ή η τεκμηρίωση που πρέπει να υποβάλλονται είναι ή εμφανίζονται ελλιπείς ή λανθασμένες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στο ΕΕΕΣ, ή όταν λείπουν συγκεκριμένα έγγραφα, να υποβάλουν, να συμπληρώνουν, να αποσαφηνίζουν ή να ολοκληρώνουν τις σχετικές πληροφορίες ή τεκμηρίωση, εντός προθεσμίας όχι μικρότερης των δέκα (10) ημερών και όχι μεγαλύτερης των είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Η προτεινόμενη τροποποίηση αποτελεί ουσιαστική μετατόπιση του εθνικού θεσμικού πλαισίου πλησιέστερα προς το πνεύμα της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ (παρ. 3 άρθρου 56) της οποίας τη διατύπωση, ουσιαστικά, υιοθετεί. Η τροποποίηση του άρθρου κρίνεται αναγκαία χάριν της ανάπτυξης του ευρύτερου δυνατού υγιούς ανταγωνισμού, της κάμψης της τυπολατρίας και του φορμαλισμού και της διευκόλυνσης της πρόσβασης των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων στις δημόσιες συμβάσεις, προς όφελος της επιτυχούς έκβασης των διαγωνιστικών διαδικασιών και της καλύτερης εξυπηρέτησης του δημοσίου συμφέροντος. Με τη νέα διατύπωση, η αναθέτουσα αρχή δύναται να ζητήσει να διορθωθούν ή να συμπληρωθούν σε επιμέρους σημεία τα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε ένα φάκελο υποψηφιότητας, αρκεί να μην τροποποιείται η προσφορά του οικονομικού φορέα με τέτοιο τρόπο ώστε να του δίνεται αθέμιτο πλεονέκτημα έναντι των λοιπών συμμετεχόντων στη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης και η αίτηση αυτή, της αναθέτουσας αρχής, να αφορά στοιχεία ή δεδομένα, των οποίων είναι αντικειμενικά εξακριβώσιμος ο προγενέστερος χαρακτήρας σε σχέση με το πέρας της προθεσμίας που είχε ταχθεί για την υποβολή υποψηφιότητας. Τα ανωτέρω ισχύουν κατ' αναλογία και για τυχόν ελλείπουσες

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

δηλώσεις, υπό την προϋπόθεση ότι βεβαιώνουν γεγονότα αντικειμενικώς εξακριβώσιμα.» Ενόψει των ανωτέρω και δεδομένου ότι με τις νεότερες αυτές ρυθμίσεις δεν επιβάλλονται πρόσθετες υποχρεώσεις ή βάρη στους διαγωνιζομένους, αλλά, αντιθέτως, διευκολύνεται η συμμετοχή τους στον διαγωνισμό, θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι, μολονότι στον νόμο δεν έχει περιληφθεί σχετική ρητή πρόβλεψη, κατά την έννοια των εν λόγω διατάξεων, οι ως άνω νεότερες ρυθμίσεις είναι εφαρμοστέες και στις εκκρεμείς διαγωνιστικές διαδικασίες και λαμβάνονται υπ' όψιν από τα αρμόδια όργανα του διαγωνισμού κατά την εξέταση του παραδεκτού της υποβολής των προσφορών (βλ. ΕΑ 133/2019 σκ. 11). Τούτο δε, δεν αντίκειται στην αρχή της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης, όπως κατοχυρώνονται στο εθνικό και ενωσιακό δίκαιο, δεδομένου ότι αφορά εξίσου όλους τους εκκρεμείς διαγωνισμούς και όλους τους διαγωνιζομένους (βλ. ΕΑ 133/2019 σκ. 11, 291/2019, σκ. 14, πρβλ. ΣΤΕ 2029/2015). Επί αυτού διατυπώθηκε η μειοψηφούσα γνώμη του Μέλους της Σύνοψης Αγγελικής Πουλοπούλου ότι, ελλείπει ρητής διάταξης περί αναδρομικής ισχύος της διάταξης του άρθρου 121 του ν. 4278/2021, αυτή δεν καταλαμβάνει εκκρεμείς διαγωνισμούς. Περαιτέρω, εξάλλου, εφόσον οι εν λόγω ρυθμίσεις καταλαμβάνουν και εκκρεμείς διαγωνιστικές διαδικασίες, είναι ληπτές υπ' όψιν τόσο από τα αρμόδια όργανα του διαγωνισμού όσο και από την ΑΕΠΠ, όταν η Αρχή επιλαμβάνεται προδικαστικής προσφυγής, με την οποία προβάλλονται αιτιάσεις σχετικές με ελλείψεις ή λάθη των εγγράφων και στοιχείων που προσκομίζονται από τους διαγωνιζόμενους με την προσφορά τους ή και του ΕΕΕΣ ακόμη, ακόμη και αν οι διατάξεις του ν. 4782/2021 τέθηκαν σε ισχύ μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου των στοιχείων αυτών από τα αρμόδια όργανα του διαγωνισμού (βλ. ΕΑ 133/2019 σκ. 11, 291/2019, σκ. 14). Αρκεί η διακήρυξη να μην περιέχει διάταξη σχετικά με το ζήτημα των διευκρινίσεων – συμπληρώσεων των εγγράφων των προσφορών των διαγωνιζομένων, τέτοια που να ρυθμίζει το ζήτημα ειδικώς, εξαντλητικώς και με σαφήνεια, ώστε να μην απαιτείται παραπομπή στη σχετική διάταξη του νόμου (άρθρο 310 ν.

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

4412/2016). Τούτο δε, διότι στην περίπτωση αυτή, οι κανόνες που τίθενται με τη διακήρυξη κατισχύουν, ως ειδικότεροι, κάθε άλλης διατάξεως, ανεξάρτητα, μάλιστα, από το αν η τελευταία διάταξη ρυθμίζει ζητήματα με τρόπο διαφορετικό από τη διακήρυξη (ΣΤΕ 1502/2003, ΕΑ 613/2009, 348/2010).

17. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, η διακήρυξη του διαγωνισμού, σχετικά με το ζήτημα των διευκρινίσεων – συμπληρώσεων των εγγράφων των προσφορών των διαγωνιζομένων, δεν περιέχει διάταξη τέτοια που ρυθμίζει το ζήτημα ειδικώς, εξαντλητικώς και με σαφήνεια, αντιθέτως παραπέμπει στη σχετική διάταξη του νόμου (άρθρο 310 ν. 4412/2016), η οποία όμως στο μεταξύ κατά τα άνω τροποποιήθηκε. Ενόψει των όσων γίνονται δεκτά στην αμέσως προηγούμενη σκέψη, συνακόλουθα, θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι, και υπό την εκδοχή ότι απαιτείτο και οι τρίτοι στις ικανότητες των οποίων η προσφέρουσα Ένωση «.....» στηρίζεται να δηλώσουν στο ΕΕΕΣ τους ότι δεσμεύονται να προσκομίσουν βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων, όταν αυτό τους ζητηθεί, από την ως άνω Ένωση θα έπρεπε, προ του αποκλεισμού της, να της ζητηθεί οι τρίτοι να συμπληρώσουν την ως άνω ελλείπουσα δήλωσή τους στα ΕΕΕΣ που υπέβαλαν, αρκεί να βεβαιώνεται γεγονός αντικειμενικώς εξακριβώσιμο ότι ίσχυε κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς. Λαμβανομένου υπόψη ότι τα εν λόγω πρόσωπα διαθέτουν φορολογική και ασφαλιστική ενημερότητα που καλύπτει τον χρόνο υποβολής της προσφοράς, οι οποίες προσκομίζονται συνημμένα με την παρέμβαση της Ένωσης «.....», θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι, υπό οποιαδήποτε εκδοχή, νομίμως δεν απορρίπτεται η προσφορά της Ένωσης «.....» για τον λόγο ότι οι τρίτοι στις ικανότητες των οποίων η προσφέρουσα Ένωση «.....» στηρίζεται δεν δήλωσαν στα ΕΕΕΣ τους ότι δεσμεύονται να προσκομίσουν βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων, του πρώτου λόγου της κρινομένης προσφυγής, κατά το μέρος που στρέφεται κατά της προσφοράς της Ένωσης «.....» απορριπτομένου. Ο ως

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

άνω ισχυρισμός, εξάλλου, συναφώς δε και ο οικείος λόγος της κρινόμενης προσφυγής, είναι απορριπτέος και υπό την εκδοχή την οποία ο αναθέτων φορέας προβάλλει, χωρίς πάντως να υιοθετείται από την Ένωση «.....» στην παρέμβασή της, ότι δηλαδή ο κ. ...., η κ. .... και ο κ. .... δεν αποτελούν τρίτους, στις ικανότητες των οποίων η Ένωση «.....» στηρίζεται για την πλήρωση από μέρους της του κριτηρίου επιλογής του άρθρου 2.2.6 Ε i, ii και iii της διακήρυξης, αλλά ότι εισφέρονται εκ μέρους του μέλους της Ένωσης, εταιρείας «.....», στις οποίες το εργατικό δυναμικό εντάσσονται, κατά συνέπεια, τα εν λόγω φυσικά πρόσωπα ουδεμία υποχρέωση υποβολής αυτοτελούς ΕΕΕΣ είχαν, με συνέπεια τα υποβληθέντα εκ μέρους τους ΕΕΕΣ να έχουν υποβληθεί ως εκ περισσού, μη δυνάμενα, επομένως, να ασκήσουν επίδραση στην αξιολόγηση της προσφοράς της ένωσης.

18. Επειδή, εξάλλου, με τον δεύτερο λόγο της προσφυγής της, σε σχέση με την προσφορά της Ένωσης «.....», η προσφεύγουσα προβάλλει ότι κατά παράβαση του άρθρου 2.2.9.1.(1) της Διακήρυξης και του υποδείγματος ΕΕΕΣ της Διακήρυξης (Παράρτημα II), στα υποβληθέντα ΕΕΕΣ των μελών της ένωσης και των τρίτων, στις ικανότητες των οποίων στηρίζεται, δεν ανέφεραν, ως όφειλαν, ποιο ή ποια τμήματα αφορά η προσφορά τους. Ο ως άνω ισχυρισμός της προσφεύγουσας, ωστόσο, είναι απορριπτέος διότι ερείδεται επί εσφαλμένης προϋπόθεσης. Και τούτο, διότι από το άρθρο 1.3 της διακήρυξης δεν προκύπτει ότι το αντικείμενο της σύμβασης υποδιαιρείται σε Τμήματα και ότι δύναται υποψήφιος οικονομικός φορέας να υποβάλει προσφορά για ένα μόνο Τμήμα. Αντιθέτως, προκύπτει ότι το αντικείμενο της υπό δημοπράτησης σύμβασης είναι ενιαίο, έχει δε ενιαίο προϋπολογισμό. Ούτε, όμως, από το άρθρο 2.4.4 της διακήρυξης προκύπτει ότι δύναται υποψήφιος οικονομικός φορέας να προσφέρει τιμή μόνον για ένα τμήμα της σύμβασης. Αντιθέτως, προκύπτει ότι στην οικονομική προσφορά, το προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης που αναγράφεται αφορά το σύνολο της προϋπολογισθείσας δαπάνης (άνευ Φ.Π.Α.) όλων των επιμέρους τμημάτων, το οποίο μάλιστα ρητώς ορίζεται ότι είναι ενιαίο

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

για όλες τις κατηγορίες υπηρεσιών και τις παρατάσεις αυτών. Κατά συνέπεια, οιαδήποτε απάντηση, ή ακόμα και η παράλειψη απάντησης, στο περιεχόμενο στο Μέρος II.A του υποδείγματος του ΕΕΕΣ που έχει ενσωματωθεί στη Διακήρυξη πεδίο, το οποίο έχει ως εξής: «Κατά περίπτωση, αναφορά του τμήματος ή των τμημάτων για τα οποία ο οικονομικός φορέας επιθυμεί να υποβάλει προσφορά» δεν ασκεί καμία επιρροή και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να άγει σε αποκλεισμό υποψήφιου προσφέροντος στον επίμαχο διαγωνισμό. Τα ως άνω επιρρωνύονται και από την με αρ. πρωτ. 13600/25.06.2019 διευκρίνιση της «.....», η οποία δόθηκε στα πλαίσια του επίδικου διαγωνισμού και η οποία ουδέποτε προσεβλήθη εντασσόμενη ούτως στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού (ΣΤΕ ΕΑ 254/2012, 45/2008, ΔΕφ 437/2013, 451/2014, ΑΕΠΠ 514,515/2019 κ.ά.), σύμφωνα με την οποία «6) Συνεπώς πράγματι, κατά την συμπλήρωση του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (Ε.Ε.Ε.Σ.), υπάρχουν μεν πεδία που κατά περίπτωση δεν έχουν εφαρμογή και δεν πρέπει να απαντηθούν, πλην όμως η μη συμπλήρωση τους δεν επιτρέπει την τελική εκτύπωσή του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (Ε.Ε.Ε.Σ.) σε μορφή pdf και xml. Με δεδομένο ότι σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία το περιεχόμενο του ψηφιακά υπογεγραμμένου αρχείου σε μορφότυπο PDF ενός Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (Ε.Ε.Ε.Σ.), είναι αυτό που παράγει τις έννομες συνέπειες ανεξαρτήτως του τρόπου με τον οποίο παράγεται αυτό, προτείνεται: Να γίνει συμπλήρωση των υποχρεωτικών πεδίων με τυχαίο στοιχείο προκειμένου να κατασταθεί εφικτή, σε πρώτη φάση, η παραγωγή του PDF εγγράφου μέσω της εφαρμογής PromitheusESPDint και εν συνεχεία να γίνει επεξεργασία του εν λόγω PDF...».

19. Επειδή, περαιτέρω, με τον τρίτο λόγο της προσφυγής της, σε σχέση με την προσφορά της Ένωσης «.....», η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι εμπειρία του κ. ...., στην οποία και μόνο στηρίζεται η Ένωση «.....», δεν πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 2.2.6.E.iii της Διακήρυξης και, συνεπώς, δεν

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

έπρεπε να γίνει δεκτή, διότι η σύμβαση την οποία επικαλείται στο πλαίσιο των οποίων απέκτησε αυτός την εμπειρία του, σύμφωνα με το άρθρο 2.2.9.2.B.4.(3) της Διακήρυξης, αφορά μονάδα η οποία δεν είναι «ισοδύναμου πληθυσμού μεγαλύτερου ή ίσου ενός εκατομμυρίου (1.000.000) Ι.Π. στην είσοδο της εγκατάστασης».

20. Επειδή, το άρθρο 2.2.6 «Τεχνική και Επαγγελματική Ικανότητα» της Διακήρυξης ορίζει ότι «Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται (σωρευτικά): Α Κατά τη διάρκεια των δέκα (10) τελευταίων ετών [...] Ε Να διαθέτουν και να δηλώσουν τα ονόματα και επαγγελματικά προσόντα αυτών που θα στελεχώσουν τις κατ' ελάχιστον θέσεις ευθύνης της Ομάδας Έργου για την εκτέλεση της σύμβασης, σύμφωνα με τις παρακάτω ελάχιστες απαιτήσεις: ι) Διευθυντή Έργου, ειδικότητας Μηχανικού ΑΕΙ, με δεκαετή (10) τουλάχιστον γενική εμπειρία σε ανάλογη θέση στο πλαίσιο της οποίας πέντε (5) τουλάχιστον έτη ειδική συνολική εμπειρία σε εκτέλεση καθηκόντων Διευθυντή Έργου ως Διευθυντής Λειτουργίας και Συντήρησης σε εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων με σύστημα ενεργού ιλύος, με απομάκρυνση θρεπτικών (αζώτου ή/και φωσφόρου) ισοδύναμου πληθυσμού μεγαλύτερου ή ίσου του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) Ι.Π. στην είσοδο της εγκατάστασης. Διευκρινίζεται ότι ο ισοδύναμος πληθυσμός προκύπτει από το οργανικό φορτίο εισόδου λειτουργίας (kg BOD/ημέρα) του κέντρου επεξεργασίας λυμάτων διαιρεμένου με 0,06 kg BOD/κάτοικο/ημέρα [...]» και το άρθρο 2.2.9. «Αποδεικτικά Μέσα», ότι «2.2.9.1 Προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή προσφορών Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς: α) δεν βρίσκονται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 και β) πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής των παραγράφων 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7 της παρούσης, προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους ως δικαιολογητικά συμμετοχής: (1) το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 1 και 3 του ν.

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

4412/2016 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), ... (2) τα αποδεικτικά καταλληλότητας, οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας και τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας των παραγράφων Β.2, Β.3 και Β.4 του άρθρου 2.2.9.2 της παρούσας [...] (3) Για την απόδειξη του κριτηρίου επιλογής (Ε) του άρθρου 2.2.6 βιογραφικά σημειώματα για τα στελέχη που ζητούνται στις παρ. (i), (ii) και (iii) [...] • υπεύθυνη δήλωση των στελεχών στην οποία θα αναφέρεται ότι σε περίπτωση που ο οικονομικός φορέας ανακηρυχθεί ανάδοχος αποδέχονται το διορισμό τους στη συγκεκριμένη θέση ευθύνης για την εκτέλεση της σύμβασης • αποδεικτικά εμπειρίας των στελεχών από τους αναθέτοντες φορείς των εκάστοτε συμβάσεων στο πλαίσιο των οποίων απέκτησαν την εμπειρία [...]».

21. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, από τα στοιχεία του φακέλου, προκύπτει ότι η Ένωση ΑΚΤΩΡ έχει προτείνει ως Συντονιστή Τμήματος Συντήρησης τον κ....., Μηχανολόγο Μηχανικό ΑΕΙ, ο οποίος έχει προσκομίσει το με αρ. πρωτ. 15312/19.07.2019 πιστοποιητικό εμπειρίας εκδοθέν από την «.....» και στο οποίο αναφέρεται ότι «[η] «.....» διαθέτει πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια βιολογική επεξεργασία των λυμάτων με σύστημα ενεργού ιλύος με απομάκρυνση θρεπτικών (βιολογική αφαίρεση αζώτου). Στις εγκαταστάσεις επεξεργασίας ιλύος περιλαμβάνονται η διεργασία της αναερόβιας χώνευσης και η αφυδάτωση της ιλύος. Η «.....» περιλαμβάνει και εγκατάσταση υποδοχής και επεξεργασίας βοθρολυμάτων. Η εγκατάσταση έχει ισodύναμο πληθυσμό εισόδου λειτουργίας 1.200.000 Ι.Π.». Επομένως, από το ανωτέρω έγγραφο τεκμαίρεται ότι αποδεικνύεται η απαιτούμενη από την Διακήρυξη εμπειρία του εν λόγω στελέχους ως Υπεύθυνου Συντήρησης της εγκατάστασης Επεξεργασίας Λυμάτων....., καθώς έχει προσκομισθεί το απαιτούμενο από τη Διακήρυξη δικαιολογητικό, ήτοι βεβαίωση εμπειρίας από τον αναθέτοντα φορέα/κύριο του έργου «.....» ως αποδεικτικό εμπειρίας, στο οποίο βεβαιώνεται η κάλυψη των απαιτήσεων της Διακήρυξης ως προς τα έτη

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

απασχόλησης, την ιδιότητα του προτεινόμενου στελέχους και τα τεχνικά χαρακτηριστικά της εγκατάστασης. Από τη στιγμή που, κατά την ανωτέρω δήλωση της «.....», ήτοι του αναθέτοντος φορέα, ότι η εγκατάσταση έχει ισοδύναμο πληθυσμό εισόδου λειτουργίας 1.200.000 Ι.Π., ουδεμία πλημμέλεια υφίσταται στην προσβαλλόμενη απόφαση αναφορικά με την αποδοχή της υπόψη προσφοράς, αφού η ΕΥΔΑΠ συμμορφώνεται σε όσα η Διακήρυξη ορίζει και τα οποία εκτός από τους διαγωνιζόμενους δεσμεύουν και τον αναθέτοντα φορέα (βλ. ενδεικτικώς ΣτΕ ΕΑ 228/2013, 632/2010, 1619/2008, 1616/2008, 4231/2000 7μ.). Ούτε, άλλωστε, ασκεί επιρροή το γεγονός ότι στη βεβαίωση που αφορά την «.....» αναφέρεται ότι ο «πραγματικός ισοδύναμος πληθυσμός» της ίδιας μονάδας ανέρχεται σε 1.218.464 Ισοδύναμου Πληθυσμού, αφού άλλωστε η δυναμικότητα της μονάδας της ..... εμφανίζεται ακόμα μεγαλύτερη από την ελάχιστη ζητούμενη. Επομένως, η προσφορά της ένωσης «.....» καλύπτει τα οριζόμενα στον όρο 2.2.6.Ε.(iii) της Διακήρυξης, τα δε περί του αντιθέτου προβαλλόμενα από την προσφεύγουσα αναφορικά με την τεχνική της ανάλυση περί μη κάλυψης της εγκατάστασης Επεξεργασίας Λυμάτων ..... της «.....» της απαίτησης για ισοδύναμο πληθυσμό εισόδου λειτουργίας 1.200.000 Ι.Π., διότι αυτή δεν αφορά στο οργανικό φορτίο λειτουργίας στην είσοδο της εγκατάστασης, όπως απαιτεί η Διακήρυξη στο προρρηθέντα όρο, αλλά το οργανικό φορτίο μετά την είσοδο της εγκατάστασης, τυγχάνουν απορριπτέα ως αβάσιμα, καθώς από το προσκομισθέν αποδεικτικό εμπειρίας προκύπτει ότι ο κύριος της εγκατάστασης, ήτοι η «.....» βεβαιώνει περί του φορτίου λειτουργίας στην είσοδο της εγκατάστασης, δηλαδή περί των όσων η Διακήρυξη απαιτεί. Τούτων ούτως εχόντων, ο δεύτερος λόγος της προσφυγής κατά της ένωσης «.....» θα πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

22. Επειδή, έτι περαιτέρω, η προσφεύγουσα, σε σχέση με την προσφορά της Ένωσης «.....», με τον τέταρτο λόγο της προσφυγής της, προβάλλει ότι η τεχνική προσφορά της Ένωσης έπρεπε να απορριφθεί άνευ

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

ετέρου, σύμφωνα με τα άρθρα 2.4.3.2, 2.4.6.α, 2.4.6.β 2.4.6.θ και 2.3.2 της Διακήρυξης, καθώς προτείνεται η παράκαμψη της μονάδας χώνευσης σημαντικών ποσοτήτων περίσσειας ενεργού ιλύος συνεχόμενα και σε καθημερινή βάση, για οκτώ (8) μήνες το έτος και για τρία (3) συνεχόμενα έτη μετά την ολοκλήρωση των έργων ενεργειακής αναβάθμισης της επίμαχης εγκατάστασης, πρόκειται δηλαδή για βασική λειτουργική εφαρμογή (μεθοδολογία) η οποία ουδεμία σχέση έχει με πρακτική αντιμετώπισης έκτακτων περιστατικών, χωρίς μάλιστα η πρόταση αυτή να συνοδεύεται από σχετική τεκμηρίωση από την οποία να προέκυπτε μονοσήμαντα, μέσω υπολογισμών και με σαφήνεια, ότι αυτή η διαδικασία εντάσσεται σε μία ολοκληρωμένη εναλλακτική στρατηγική για την επίτευξη συγκεκριμένων γενικών στόχων λειτουργίας, όπως η απόδοση της επεξεργασίας, τα ποιοτικά χαρακτηριστικά τελικού ξηραμένου προϊόντος, η μείωση των λειτουργικών δαπανών κ.λπ.

23. Επειδή, το άρθρο 2.3.1 της Διακήρυξης, για το Κριτήριο αξιολόγησης Κ4, ορίζει τα εξής: «Ο οικονομικός φορέας θα υποβάλει τους Στόχους Ποσοστιαίας Μείωσης Ετήσιας Προμήθειας Ενέργειας, ΠΜΕΠΕj, στόχοι, που εγγυάται καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης, ανά έτος σύμβασης (j=1...5), όπως προδιαγράφονται στο Προσάρτημα 4 της ΣΥ-ΤΠ...», στο ως άνω δε Προσάρτημα ορίζεται ότι «Με την τεχνική προσφορά του, ο οικονομικός φορέας θα πρέπει να υποβάλει ... Αναλυτικούς υπολογισμούς Εγγυημένων Στόχων Ποσοστιαίας Μείωσης Ετήσιας Προμήθειας Ενέργειας (ΠΜΕΠΕϊ,στόχος), συνοδευόμενους από έκθεση τεκμηρίωσης και με συμπληρωμένους τους συνοπτικούς πίνακες των βασικών ενεργειακών μεγεθών, σύμφωνα με τον πρότυπο Πίνακα 4 του Παραρτήματος Α του παρόντος, για κάθε μήνα κάθε συμβατικού έτους j= 1,2,3,4,5. Οι υπολογισμοί θα βασίζονται επί ποινή αποκλεισμού στα λειτουργικά στοιχεία που παρατίθενται: i. στις εκθέσεις Λειτουργίας του Κ.Ε.Λ.Ψ. ii. στο παρόν Προσάρτημα iii. στο Προσάρτημα 11 "ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ Κ.Ε.Λ.Ψ." της ΣΥ-ΤΠ. iv. στις δεσμευτικές παραδοχές

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

του Πίνακα 3 του Παραρτήματος Α του παρόντος. Πλήρεις θεωρούνται οι υπολογισμοί οι οποίοι, επί ποινή αποκλεισμού, θα βασίζονται σε τεκμηριωμένη μεθοδολογία (πρότυπα, διεθνείς αναφορές, δημοσιεύσεις, την τέχνη και την επιστήμη) μετά των σχετικών παραπομπών, θα προκύπτουν επαγωγικά, χωρίς ενδιάμεσες αυθαίρετες γενικές θεωρήσεις και θα καταλήγουν σε αριθμητικά αποτελέσματα». Τέλος, στο σημείο 9 των δεσμευτικών παραδοχών του Πίνακα 3 του Παραρτήματος Α του Προσαρτήματος 4 της ΣΥ-ΤΠ ορίζεται η κάτωθι, επί ποινή αποκλεισμού, δεσμευτική παραδοχή: «Το μέγιστο φορτίο εξόδου από κάθε μονάδα θερμικής υδρόλυσης για την τροφοδοσία τεσσάρων χωνευτών δεν θα υπερβαίνει το 10% της ονομαστικής δυναμικότητας της μονάδας, ήτοι: $42,5 \text{ tnDS/d} * 1,10 = 46,75 \text{ tnDS/d}$ ή $11,7 \text{ tnDS/d}$ ανά χωνευτή», ήτοι συνολικά για όλο το ΚΕΛΨ $93,50 \text{ tnDS/d}$ δευτεροβάθμιας ιλύος.». Επί των ενεργειακών υπολογισμών, εξάλλου, με το από 15.06.2019 με Αρ.Πρωτ.12987 έγγραφο του αναθέτοντα φορέα παρασχέθηκαν οι εξής διευκρινίσεις: «Απάντηση 25: Η παράκαμψη της αναερόβιας χώνευσης περιγράφεται στο Προσάρτημα 2 και συγκεκριμένα στην παράγραφο §Π2.4.20. Όλα τα απαραίτητα λειτουργικά στοιχεία του αντιπροσωπευτικού Έτους Βάσης δίνονται στο Προσάρτημα 4 , στο Προσάρτημα 11 καθώς και στις Μηνιαίες Εκθέσεις Λειτουργίας και Συντήρησης του αντιπροσωπευτικού Έτους Βάσης, από όπου και προκύπτουν οι ποσότητες της παράκαμψης για το έτος αυτό. Το ποσοστό παράκαμψης που θα υιοθετήσει ο υποψήφιος οικονομικός φορέας θα βασίζεται στην τεκμηρίωση των υπολογισμών του για την ενεργειακή εξοικονόμηση, τόσο κατά την περίοδο των εργασιών όσο και για την κανονική λειτουργία, σύμφωνα και με όσα ορίζονται στο Προσάρτημα 4.» Στο ίδιο ως άνω έγγραφο δόθηκε και η εξής γενική σημείωση: «Γενική Σημείωση για τις ερωτήσεις 18 έως και 26.: Όλες οι δεσμευτικές τιμές και θεωρήσεις που απαιτούνται για τους ενεργειακούς υπολογισμούς και την εκπόνηση κατάλληλης προσφοράς έχουν ήδη οριστεί από τα Τεύχη του Διαγωνισμού και έχουν τεθεί για λόγους ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων. Οποιαδήποτε επιπλέον στοιχεία για τους ενεργειακούς

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

υπολογισμούς δεν μπορεί να τεθούν μονοσήμαντα και δεσμευτικά από την Υπηρεσία για όλους τους διαγωνιζομένους καθώς, σύμφωνα με τα τεύχη του διαγωνισμού αποτελούν μέρος των τεκμηριωμένων παραδοχών των ενεργειακών υπολογισμών των τεχνικών προσφορών.» Τέλος, στο ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ 2: ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ Κ.Ε.Λ.Ψ., Π 2.4.20 Αρχές Λειτουργίας Μονάδας Αφυδάτωσης Ιλύος, σελ. 26, του Παραρτήματος Ι της Διακήρυξης, ορίζεται ότι «Η χρήση της δυνατότητας παρακάμψεων (π.χ. παράκαμψη της χώνευσης για μέρος της ιλύος) ή ενδιάμεσης αποθήκευσης (ενδιάμεση αποθήκευση χωνεμένης ιλύος στους μεταπαχυντές - δεξαμενές αποθήκευσης) να εφαρμόζεται εφόσον: · Η διαδικασία εντάσσεται σε μία ολοκληρωμένη εναλλακτική (στρατηγική, που διευκολύνει στην επίτευξη των γενικών στόχων της λειτουργίας (απόδοση επεξεργασίας, ποιοτικά χαρακτηριστικά τελικού ξηραμένου προϊόντος, μείωση λειτουργικών δαπανών, κλπ.) ή · Η παράκαμψη κρίνεται αναγκαία για την αποτροπή γενικότερης αποσταθεροποίησης των διεργασιών στις μονάδες επεξεργασίας ιλύος (π.χ. παράκαμψη χωνευτών σε περιόδους που παρατηρείται έντονος αφρισμός) ή · Η δυναμικότητα των εγκαταστάσεων επεξεργασίας ιλύος είναι προσωρινά μειωμένη λόγω έκτακτων εργασιών συντήρησης, βλαβών, κλπ. Η παράκαμψη αφορά ποσότητες παχυμένης βιολογικής ιλύος. Όλη η ποσότητα της παχυμένης πρωτοβάθμιας ιλύος θα υφίσταται σταθεροποίηση στην αναερόβια χώνευση».

24. Επειδή, από τους προπαρατεθέντες όρους των τευχών δημοπράτησης συνάγεται ότι η παράκαμψη της αναερόβιας χώνευσης αποτελεί επιτρεπτή κατά τα τεύχη του διαγωνισμού επιλογή για τους ενεργειακούς υπολογισμούς, αρκεί αυτή να τεκμηριώνεται στους υπολογισμούς κάθε προσφέροντος για την ενεργειακή εξοικονόμηση, τόσο κατά την περίοδο των εργασιών όσο και για την κανονική λειτουργία, όσα δε περί του αντιθέτου προβάλλει η προσφεύγουσα είναι αβάσιμα. Στο βαθμό δε που αμφισβητείται η επιλογή αυτή, με την αιτιολογία ότι δεν τεκμηριώνεται ως ορθή, οι ισχυρισμοί της

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

προσφεύγουσας δεν ερείδονται σε υποχρεωτικές δεσμεύσεις των τευχών δημοπράτησης, οι οποίες παραβιάζονται, συνεπώς προβάλλονται επί ανύπαρκτης προϋπόθεσης. Άλλωστε, τόσο η ένωση «.....» όσο και η Κ/Ξ «.....» δικαιολογούν την επιλογή της παράκαμψης, στο μέτρο της η κάθε μία, για τη σταθεροποίηση της αναερόβιας χώνευσης και της αποφυγής φαινομένων αφρισμού, λαμβανομένου υπόψη ότι στο Προσάρτημα 5 και την παράγραφο 5.2.1.2 «διευκρινίζεται πως είναι σημαντικό να διατηρηθεί η παραπάνω δυναμικότητα επεξεργασίας και φόρτιση της θερμικά υδρολυμένης περίσσειας ιλύος (42,5 tn/d, για τα μέσα φορτία σχεδιασμού), καθώς συστηματικές υπερβάσεις φόρτισης προβλέπεται να επιφέρουν έντονα φαινόμενα αφρισμού», η επιλογή δε αυτή φαίνεται και από τις συνθήκες λειτουργίας κατά το Έτος Βάσης και τα φορτία υδρολυμένης ιλύος, όπως παρουσιάζονται στο Προσάρτημα 11 της ΣΥ-ΤΠ. Ούτε, άλλωστε, προβάλλει κατά ορισμένο τρόπο η προσφεύγουσα ότι τα μεγέθη που η Ένωση «.....» έχει λάβει υπόψη της για τη βαθμολόγηση του Κριτηρίου Κ4 της διακήρυξης με δεδομένη την παράκαμψη της αναερόβιας χώνευσης στους ενεργειακούς υπολογισμούς της είναι εσφαλμένα ή ελλιπή, συνεπώς ο ισχυρισμός της ότι η προσφορά της Ένωσης «.....» παραβιάζει την απαίτηση των εγγυημένων στόχων ποσοστιαίας μείωσης ετήσιας προμήθειας ενέργειας (Κριτήριο Κ4) είναι απορριπτέος. Απορριπτέος, τέλος, ως μη ερειδόμενος σε υποχρεωτική επί ποινή απόρριψης της προσφοράς απαίτηση των τευχών δημοπράτησης είναι και ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ένωσης περί απαξίωσης των Μονάδων της εγκατάστασης. Τούτων, έπεται ότι ο τέταρτος λόγος της προσφυγής, κατά το μέρος που στρέφεται κατά της προσφοράς της Ένωσης «.....», πρέπει ν' απορριφθεί.

25. Επειδή, τέλος, σε σχέση με την προσφορά της Ένωσης «.....», με τον πέμπτο λόγο της προσφυγής της, η προσφεύγουσα επικουρικώς προβάλλει ότι, αν ήθελε θεωρηθεί ότι, εν προκειμένω, μη νομίμως (κατά παράβαση ουσιώδους τύπου της διαγωνιστικής διαδικασίας στην οποία δεν

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

προβλέπεται η δυνατότητα συνεργασίας του Αναθέτοντος Φορέα με άλλα όργανα πλην των ρητώς αναφερόμενων στη Διακήρυξη) ο Αναθέτων Φορέας απευθύνθηκε (χωρίς η δυνατότητα αυτή να προβλέπεται ρητώς στη Διακήρυξη) στο ΤΕΕ και έλαβε υπόψη τη γνώμη του τελευταίου, καθώς η αιτιολογία περί αποδοχής της προσφοράς της Ένωσης «.....», ιδίως ως προς το Κριτήριο Κ4, βασίζεται, αποκλειστικά και μόνο στη με αρ. ΤΕΕ15521/10.07.2020 Έκθεση Πραγματογνωμοσύνης του ΤΕΕ (βλ., αναλυτικά, την από 30.03.2021 Εισήγηση του Διευθύνοντος Συμβούλου του Αναθέτοντος Φορέα, σελ. 76 επ.), η προσβαλλόμενη πράξη πρέπει να ακυρωθεί, σε κάθε περίπτωση, λόγω πλημμελούς αιτιολογίας, όπως παραδέχεται και ο ίδιος ο Διευθύνων Σύμβουλος του Αναθέτοντος Φορέα, ο οποίος επικαλείται, στην από 30.03.2021 Εισήγησή του, την παραπάνω Έκθεση Πραγματογνωμοσύνης του ΤΕΕ για να καλύψει την ελλιπή τεκμηρίωση της γνώμης της Επιτροπής του Διαγωνισμού. Ο ως άνω λόγος της προσφυγής, όμως, είναι απορριπτός ως αλυσιτελής και ως άνευ εννόμου συμφέροντος προβαλλόμενος. Και τούτο, για τους εξής λόγους: Με τη με αριθμό Ε9/2021 απόφαση της παρούσας σύνθεσης της ΑΕΠΠ επί της με ΓΑΚ ΑΕΠΠ 799/2021 προσφυγής της Ένωσης «.....» κατά της ίδιας προσβαλλόμενης πράξης του αναθέτοντος φορέα, όπου και εγείρεται σχετικός λόγος για την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης για παράβαση ουσιώδους τύπου της διαγωνιστικής διαδικασίας, επί τη βάση των πιο πάνω ισχυρισμών, ο λόγος αυτός της προσφυγής απορρίφθηκε ως αλυσιτελής προβαλλόμενος. Εξάλλου, στη με αριθμό 1240/2020 Απόφαση της ΑΕΠΠ, η οποία δεν έχει ακυρωθεί, κρίθηκε ότι δεν προκύπτει ότι το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος εξέδωσε την υπ' αρ. πρωτ. ΤΕΕ 15521/10.7.2020 Έκθεση Πραγματογνωμοσύνης καθ' υποκατάσταση της επιτροπής του διαγωνισμού, ούτε ότι η πραγματογνωμοσύνη του αυτή συνιστά πράξη αρμοδιότητας της επιτροπής του διαγωνισμού ή του Διοικητικού Συμβουλίου της «.....», στο πλαίσιο αξιολόγησης των προσφορών των συμμετεχόντων στον διαγωνισμό, ούτε προκύπτει ότι το περιεχόμενό της δεσμεύει το Διοικητικό Συμβούλιο της

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

«.....» ή άλλο όργανο του διαγωνισμού, αντιθέτως ότι συνιστά γνώμη που υποβάλλεται στο αποφασίζον όργανο της «.....» , προκειμένου ν' αποφανθεί επί του προς έγκριση Πρακτικού περί ελέγχου και αξιολόγησης δικαιολογητικών και τεχνικών προσφορών των διαγωνιζομένων στον επίμαχο διαγωνισμό και μόνον και ότι συνεπώς η προσβαλλόμενη απόφαση δεν πάσχει, λόγω παράβασης ουσιώδους τύπου για τον λόγο αυτό. Ούτε, άλλωστε, από το περιεχόμενο της, με την κρινόμενη προσφυγή, προσβαλλόμενης απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της «.....» προκύπτει ότι επικυρώνεται η ως άνω πραγματογνωμοσύνη του Τεχνικού Επιμελητηρίου, αλλά η εισήγηση του Διευθύνοντος Συμβούλου και μόνον, στο βαθμό δε που αυτός τη λαμβάνει υπόψη ή την αποδέχεται για τη διαμόρφωση της εισήγησής του, η προσβαλλόμενη απόφαση που κατ' αποτέλεσμα την κάνει δεκτή ελέγχεται ως προς τη νομιμότητα της αιτιολογίας της, ζήτημα το οποίο θίγεται με ιδιαίτερους λόγους στην κρινόμενη προσφυγή, επί των οποίων η παρούσα διαλαμβάνει κρίση ανωτέρω. Τέλος, δεδομένου ότι την ως άνω πραγματογνωμοσύνη του Τεχνικού Επιμελητηρίου έλαβε υπόψη του ο Διευθύνων Σύμβουλος της «.....» για τη διαμόρφωση της εισήγησής του και κατά το μέρος που γίνεται δεκτή η προσφορά της προσφεύγουσας Ένωσης, η οποία επικυρώθηκε με την προσβαλλόμενη απόφαση του αναθέτοντος φορέα, ο ως άνω ισχυρισμός της προσφεύγουσας προβάλλεται και άνευ εννόμου συμφέροντος, διότι, αν ήθελε γίνει δεκτός, προξενεί βλάβη και στην ίδια.

26. Επειδή, εξάλλου, σε σχέση με την προσφορά της Κ/Ξ «.....», με τον πρώτο λόγο της προσφυγής της, η προσφεύγουσα Ένωση ισχυρίζεται ότι κατά παράβαση του άρθρου 96, παρ. 7, του Ν. 4412/2016, το οποίο εφαρμόζεται, εν προκειμένω, σύμφωνα με το άρθρο 315 του Ν. 4412/2016, και του άρθρου 2.4.1 της Διακήρυξης, σε κανένα σημείο των ΕΕΕΣ των μελών της Κοινοπραξίας δεν αναφέρεται κάποιο εκ των δύο (νομικών προσώπων) μελών της ως «ο εκπρόσωπος/συντονιστής αυτής». Αντιθέτως, αναφέρεται μόνον α)

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

και για τα δύο (νομικά πρόσωπα) μέλη της ότι συμμετέχουν σε αυτήν ως απλά μέλη («GM», ενν. Group Member), και β) ότι «[ο]ρίζονται ως κοινοί νόμιμοι εκπρόσωποι/συντονιστές της Κοινοπραξίας οι κ.κ. .... με αναπληρωτή τον κ. .... και .... με αναπληρωτή τον κ. .... ενεργώντας από κοινού», δηλαδή, ορίζονται κοινοί νόμιμοι εκπρόσωποι/συντονιστές φυσικά πρόσωπα και όχι κάποιο εκ των δύο (νομικών προσώπων) μελών της. Η ΚΞ «.....», αν και στην παρέμβασή της συνομολογεί ότι οι έννοιες του κοινού εκπροσώπου και του επικεφαλής εταίρου, δεν ταυτίζονται και είναι διαφορετικές, συνιστούν δε ο μεν εκπρόσωπος το φυσικό (κατά κανόνα) ή το νομικό πρόσωπο στο οποίο έχει ανατεθεί από το σύνολο των μελών της Ενώσεως η έναντι τρίτων εκπροσώπηση της Ενώσεως ενώ ο επικεφαλής εταίρος αυτός που έχει τη διαχείριση των εσωτερικών υποθέσεων των μελών της Ενώσεως όπως των οικονομικών υποθέσεων της Ενώσεως και, κατά κανόνα, τη καθοριστική επιρροή στη λήψη αποφάσεων για λογαριασμό της Ενώσεως ή την επίλυση διαφωνιών μεταξύ των μελών της ενώσεως, εντούτοις ισχυρίζεται ότι κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2.4.1 της διακήρυξης, δεν συνάγεται ότι οι ενώσεις οικονομικών φορέων, που υποβάλλουν προσφορά σε διαδικασία σύναψης σύμβασης εκτέλεσης δημόσιου έργου υποχρεωτικά προσδιορίζουν τον επικεφαλής ή συντονιστή της Ένωσης, ούτε ότι υποχρεωτικά καθορίζουν υπεύθυνο για συγκεκριμένα καθήκοντα ήδη κατά το στάδιο της υποβολής προσφοράς τους, συμπληρώνοντας το μέρος (II) του ΕΕΕΣ. Επικαλείται δε σχετικώς τη με αριθμό 604/2018 απόφαση του Ε΄ Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου και τη με αριθμό 168/2019 Απόφαση της ΑΕΠΠ.

27. Επειδή, ωστόσο, στην ΕΑ ΣΤΕ 163/2019 κρίθηκαν τα εξής: «με το άρθρο 37 παρ. 2 της οδηγίας 2014/25 -το περιεχόμενο του οποίου αποδίδεται με τις προπαρατεθείσες διατάξεις του άρθρου 254 παρ. 2 του ν. 4412/2016-προβλέφθηκε η δυνατότητα των αναθετόντων φορέων να εισάγουν ειδικούς όρους σχετικά με τον τρόπο πλήρωσης των κριτηρίων τεχνικής και

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

επαγγελματικής ικανότητας και τον τρόπο εκτέλεσης της σύμβασης από ενώσεις οικονομικών φορέων, όπως για παράδειγμα, σύμφωνα με τις επεξηγήσεις της οικείας αιτιολογικής σκέψης της οδηγίας (18), «η απαίτηση να ορισθεί κοινός εκπρόσωπος ή επικεφαλής εταίρος [όρος που αποδίδεται ως lead partner στην αγγλική έκδοση της οδηγίας] για τους σκοπούς της διαδικασίας των προμηθειών ή η απαίτηση λήψης πληροφοριών σχετικά με τη σύνθεση των ενώσεων». Στις απαιτήσεις αυτές αντιστοιχούν και τα πεδία που περιελήφθησαν στο υπόδειγμα ΕΕΕΣ του κανονισμού 2016/7 της Επιτροπής, όπου οι οικονομικοί φορείς που μετέχουν στη διαδικασία από κοινού με άλλους καλούνται, μεταξύ άλλων, να δηλώσουν τον ρόλο τους στην ένωση, μεταξύ άλλων, ως απλά μέλη ή 'επικεφαλής' -και ήδη 'συντονιστές, κατά τα εκτεθέντα ανωτέρω- και να παράσχουν στοιχεία σχετικά με τους εκπροσώπους τους. Συναφώς, το άρθρο 96 παρ. 7 του ν. 4412/2016, οι διατάξεις του οποίου επαναλαμβάνονται με το άρθρο 3,1 της διακήρυξης, περιέχει ειδικούς όρους σχετικά με οικονομικούς φορείς που συμμετέχουν στη διαγωνιστική διαδικασία από κοινού με άλλους. Συγκεκριμένα, στην παράγραφο αυτή προβλέπεται στο μεν πρώτο εδάφιο η δυνατότητα της ένωσης να χρησιμοποιεί νομίμως εξουσιοδοτημένο κοινό εκπρόσωπο για την υποβολή της προσφοράς, διάταξη η οποία, κατά λογική αναγκαιότητα, αναφέρεται σε φυσικό πρόσωπο το οποίο έχει εξουσιοδοτηθεί προκειμένου να εκπροσωπεί κατά τούτο την ένωση στη διαγωνιστική διαδικασία· στο δε δεύτερο εδάφιο, το οποίο ρυθμίζει τις σχέσεις των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων (είδος, έκταση συμμετοχής, κατανομή αμοιβής) και τον ρόλο τους στην ένωση, η υποχρέωση της ένωσης να ορίζει 'εκπρόσωπο/συντονιστή', όρος ο οποίος αναφέρεται, όπως προκύπτει από το εννοιολογικό του περιεχόμενο, στον συντονιστή της ένωσης, δηλαδή στο μέλος που είναι επιφορτισμένο να συντονίζει, διά του επιστημονικού και τεχνικού του προσωπικού, τεχνικά και οργανωτικά τα λοιπά μέλη της κατά την εκτέλεση της σύμβασης και να εκπροσωπεί κατά τούτο την ένωση έναντι του αναθέτοντος φορέα για την παραγωγή του σύνθετου αντικειμένου της εργολαβίας, και ταυτίζεται με τον όρο

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

‘επικεφαλής εταίρος’, όπως αυτός χρησιμοποιείται στην προεκτεθείσα αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2014/25/ΕΕ και με τον όρο ‘συντονιστής’, όπως αυτός χρησιμοποιείται στο πεδίο του ΕΕΕΣ που αναφέρεται στον ρόλο του οικονομικού φορέα στην ένωση και αντιστοιχεί στην απαίτηση της διακήρυξης περί ορισμού εκπροσώπου/συντονιστή. Κατόπιν τούτων, παρίσταται σοβαρώς υποστηρίξιμη η ερμηνεία που δόθηκε από την ΑΕΠΠ στον ανωτέρω όρο της διακήρυξης, σύμφωνα με την οποία ο εκπρόσωπος/συντονιστής, τον οποίο οι ενώσεις οικονομικών φορέων οφείλουν, επί ποινή απαραδέκτου, να ορίζουν με την προσφορά τους, πρέπει να είναι μέλος της, ήτοι συμμετέχων οικονομικός φορέας, ανεξαρτήτως της νομικής του μορφής, εάν δηλαδή είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο. Όσα δε περί του αντιθέτου προβάλλονται, ότι δηλαδή τέτοια υποχρέωση δεν προβλέπεται ρητώς από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, δεν πιθανολογούνται σοβαρώς ως βάσιμα. Περαιτέρω, η χρήση της διατύπωσης ‘εκπρόσωπος/συντονιστής τόσο στη σχετική νομοθετική διάταξη όσο και στη διακήρυξη του επίμαχου διαγωνισμού, δεν πιθανολογείται σοβαρά ότι ενέχει ασάφεια που μπορεί να δημιουργήσει αμφιβολία ή σύγχυση, όπως προβάλλει η αιτούσα, στον επιμελή διαγωνιζόμενο ως προς το συγκεκριμένο περιεχόμενο της υποχρέωσής του, δηλαδή ορισμού του μέλους της ένωσης που έχει τον ρόλο του συντονιστή και όχι φυσικού προσώπου μη μέλους που εκπροσωπεί την ένωση κατά τη διαγωνιστική διαδικασία. Τούτο, εν όψει του διαφορετικού και διακριτού εννοιολογικού και ρυθμιστικού περιεχομένου που επιφυλάσσουν, κατά τα ανωτέρω εκτεθέντα, οι κρίσιμες κανονιστικές διατάξεις ως προς τον κοινό εκπρόσωπο της ένωσης αφ’ ενός, και τον εκπρόσωπο/συντονιστή μέλος της ένωσης αφ’ ετέρου, για τον ορισμό του οποίου το υπόδειγμα ΕΕΕΣ που κλήθηκαν οι προσφέροντες να υποβάλουν περιείχε ειδικό πεδίο που σαφώς ζητούσε τον προσδιορισμό του ρόλου του οικονομικού φορέα στην ένωση, μεταξύ άλλων προκαθορισμένων επιλογών, και ως συντονιστή, γεγονός το οποίο δεν κατέλειπε κανένα περιθώριο αμφιβολιών ως προς το ότι η υποχρέωση ορισμού εκπροσώπου/συντονιστή που απαιτούσε η διακήρυξη αναφερόταν στον

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

ρόλο του οικονομικού φορέα στην ένωση και όχι σε φυσικό πρόσωπο εξουσιοδοτημένο να εκπροσωπεί την ένωση κατά τη διαγωνιστική διαδικασία, τα στοιχεία του οποίου ζητούνταν σε διαφορετικά πεδία.». Στην ίδια ως άνω απόφαση του ΣΤΕ επί πανομοιότυπων όρων διακήρυξης, ως η προκείμενη, περαιτέρω κρίθηκε ότι «το περιεχόμενο της προσφοράς και ο τρόπος απόδειξης των προϋποθέσεων συμμετοχής που πρέπει να πληρούν οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς δεν εναπόκεινται στη διακριτική ευχέρεια των διαγωνιζομένων, αλλά καθορίζονται, κατ' επιταγή των αρχών της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων που διέπουν τη διαγωνιστική διαδικασία, βάσει δεσμευτικών διατάξεων της διακήρυξης. Εν προκειμένω, η διακήρυξη ορίζει ότι η προσφορά που υποβάλλεται από τους οικονομικούς φορείς απαρτίζεται από τους (υπο)φακέλους των δικαιολογητικών συμμετοχής και της οικονομικής προσφοράς, εκ των οποίων ο πρώτος περιέχει το ΕΕΕΣ και την εγγυητική επιστολή συμμετοχής. Το δε ΕΕΕΣ αποτελεί το ουσιώδες δικαιολογητικό συμμετοχής που επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης και λειτουργεί ως προκαταρκτική απόδειξη ότι ο οικονομικός φορέας που το έχει υποβάλει πληροί τις προϋποθέσεις συμμετοχής και τους όρους που καθορίζονται στη διακήρυξη. Συνεπώς, εφ' όσον η διακήρυξη δεν προβλέπει ειδικώς την προσκόμιση άλλου δικαιολογητικού κατά την υποβολή της προσφοράς σχετικά με τον ορισμό εκπροσώπου/συντονιστή, ο ορισμός αυτού πρέπει να περιλαμβάνεται στο ΕΕΕΣ, σε απάντηση του ειδικού, άλλωστε προς τούτο, πεδίου του Μέρους ΙΙ Κεφάλαιο Α σχετικά με τον ρόλο του οικονομικού φορέα στην ένωση, μη ούσης επιτρεπτής της υποκατάστασης του προβλεπόμενου από τη διακήρυξη (προ)αποδεικτικού εγγράφου (ΕΕΕΣ) με την υποβολή άλλων εγγράφων που είτε δεν προβλέπονται στη διακήρυξη είτε η προσκόμισή τους προβλέπεται μεν αλλά σε επόμενο στάδιο της διαδικασίας (πρβλ. Ε.Α. 145/2019). Εν όψει των ανωτέρω, πιθανολογείται σοβαρώς ότι δεν μπορούσε στο προβλεπόμενο από τη διακήρυξη στάδιο της προκαταρκτικής απόδειξης να ληφθεί υπ' όψιν, είτε συμπληρωματικώς είτε διορθωτικώς, το από ...

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

συμφωνητικό σύστασης της ένωσης, με το οποίο τα μέλη της αιτούσας όριζαν ως συντονιστή ένα εκ των εταιρειών μελών της -ορισμός που ερχόταν άλλωστε σε αντίθεση με τη δήλωση στο ΕΕΕΣ της εταιρείας αυτής ως απλού μέλους και όχι ως συντονιστή-, αφού το έγγραφο αυτό δεν αποτελούσε κατά τα οριζόμενα στη διακήρυξη περιεχόμενο της προσφοράς που έπρεπε να υποβληθεί εντός της οριζόμενης καταληκτικής προθεσμίας, αντιθέτως η προσκόμισή του προβλεπόταν μόνον από τον προσωρινό ανάδοχο στο μεταγενέστερο στάδιο του ελέγχου των δικαιολογητικών κατακύρωσης και των αποδεικτικών εγγράφων νομιμοποίησης». Στην απόφαση αυτή, τέλος, κρίθηκε ότι «Η δε αιτούσα, παρά το γεγονός ότι είχε ορίσει με το από ... συμφωνητικό σύστασης ως συντονιστή της την εταιρεία μέλος ....., στο οικείο πεδίο του ΕΕΕΣ όπου ζητείτο να δηλωθεί ο ρόλος του οικονομικού φορέα στην ένωση, δεν δήλωσε την εταιρεία αυτή ως συντονιστή, αλλά ως απλό μέλος αυτής. Η ανακριβής αυτή δήλωση στο ΕΕΕΣ που είχε ως συνέπεια να μην ανταποκριθεί η αιτούσα στην επί ποινή αποκλεισμού υποχρέωσή της να ορίσει με την προσφορά της εκπρόσωπο/συντονιστή της ένωσης».

28. Επειδή, ενόψει των όσων γίνονται δεκτά στην ως άνω απόφαση του ΣΤΕ, και, λαμβανομένου υπόψη ότι, όπως προκύπτει από τον φάκελο της υπόθεσης, στα οικεία ερωτήματα του ΕΕΕΣ εκάστης εκ των μελών της Κ/Ξ «.....» καμία δεν αναφέρεται ως «ο εκπρόσωπος/συντονιστής αυτής», αντιθέτως και οι δύο αναφέρεται ότι συμμετέχουν στην Κ/Ξ ως απλά μέλη της («GM», ενν. Group Member), επιπλέον δε [ο]ρίζονται ως κοινοί νόμιμοι εκπρόσωποι/συντονιστές της Κοινοπραξίας οι κ.κ. .... με αναπληρωτή τον κ. .... και ..... με αναπληρωτή τον κ. .... ενεργώντας από κοινού», θα πρέπει να γίνει καταρχήν δεκτό ότι η Κ/Ξ «.....» δεν ανταποκρίθηκε στην επί ποινή αποκλεισμού υποχρέωσή της να ορίσει με την προσφορά της εκπρόσωπο/συντονιστή της ένωσης. Όσα δε περί του αντιθέτου προβάλλονται από την καθ' ης Κ/Ξ είναι απορριπτέα ως αβάσιμα. Πάντως,

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

ενόψει των όσων γίνονται δεκτά στις σκέψεις 16^η και 17^η της παρούσας, κατ' εφαρμογή του άρθρου 3.1.1 της διακήρυξης, το οποίο παραπέμπει στο άρθρο 310 του ν. 4412/2016, η τροποποίηση του οποίου με το άρθρο 121 του ν. 4278/2021 καταλαμβάνει και την επίμαχη διαδικασία, η ως άνω ελλείπουσα δήλωση στα ΕΕΕΣ των μελών της καθ' ης Κ/Ξ μπορούσε να συμπληρωθεί, αρκεί ο μεταξύ των μελών αυτών ορισμός εκπρόσωπου/συντονιστή της προσφέρουσας Κ/Ξ να δύναται αντικειμενικώς να εξακριβωθεί ότι έλαβε χώρα πριν την υποβολή της προσφοράς (βλ. σκ. 16 της παρούσας και τα στη σκέψη αυτή εκτιθέμενα χωρία της αιτιολογικής σκέψης του άρθρου 121 του ν. 4278/2021 αναφορές). Σε διαφορετική περίπτωση, τυχόν συμπλήρωση ή διόρθωση των υποβληθέντων ΕΕΕΣ, ώστε επιγυνομένως να πληρούν τους όρους της διακήρυξης θ' αντέκειτο στις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας και θα προσέδιδε αθέμιτο πλεονέκτημα στην καθ' ης Κ/Ξ έναντι των λοιπών συνυποψηφίων της στον διαγωνισμό. Σε κάθε περίπτωση, τα υπό της Κ/Ξ «.....» αναφερόμενα έγγραφα, τα οποία ήδη έχει προσκομίσει με την προσφορά της (ηλεκτρονικό αρχείο με τίτλο «ΔΣ. 2 ΕΕΕΣ ....._signed», ηλεκτρονικό αρχείο με τίτλο «ΔΣ. 1 espd – response - v2 - XDK_signed», «ΔΣ. 56 ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΔΣ_XDK_signed» και «ΔΣ. 57 ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΔΣ_....._signed», ηλεκτρονικά αρχεία «ΔΣ. 48 ΙΔ. ΣΥΜΦ_....._signed_signed», και «ΔΣ 49 ΙΔ. ΣΥΜΦ_....._signed_signed_ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ»), τα οποία προσκομίζει συνημμένα με την παρέμβασή της δεν περιέχουν την ως άνω ελλείπουσα δήλωση στα ΕΕΕΣ των μελών της, ούτε πληροφορίες από τις οποίες μπορεί να συναχθεί με αντικειμενικώς εξακριβώσιμο τρόπο ότι πριν την υποβολή προσφοράς τα μέλη της Κ/Ξ «.....» είχαν ορίσει την εταιρεία «.....» ως μέλος Συντονιστή/Εκπρόσωπο αυτής, παρά τα περί του αντιθέτου αβάσιμα διισχυριζόμενα. Επί του θέματος αυτού, το Μέλος Αγγελική Πουλοπούλου διατύπωσε τη μειοψηφούσα γνώμη ότι η ως άνω ελλείπουσα δήλωση στα ΕΕΕΣ των μελών της Κ/Ξ «.....» δεν μπορεί να συμπληρωθεί στο παρόν στάδιο, δεδομένου, άλλωστε, ότι από τα ως άνω υπό της Κοινοπραξίας αναφερόμενα

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

έγγραφα, τα οποία έχει προσκομίσει με την προσφορά της, δεν προκύπτει ο ορισμός μέλους της ..... ως εκπροσώπου/συντονιστή. Κατόπιν όλων των ανωτέρω, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας Ένωσης ότι, λόγω της παράλειψης στα ΕΕΕΣ των μελών της Κ/Ξ «.....» ορισμού μέλους αυτής ως εκπροσώπου/συντονιστή της Κοινοπραξίας θα έπρεπε η προσφορά της ν' απορριφθεί, πρέπει ν' απορριφθεί.

29. Επειδή, περαιτέρω, σε σχέση με την προσφορά της Κ/Ξ «.....», με τον δεύτερο λόγο της προσφυγής της, η προσφεύγουσα Ένωση ισχυρίζεται ότι εταιρεία «.....»., στις ικανότητες της οποίας η Κοινοπραξία στηρίζεται για την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής των άρθρων 2.2.6.A, 2.2.6.B και 2.2.6.E της Διακήρυξης, υπέβαλε ΕΕΕΣ το οποίο δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη, διότι το μεν πρωτότυπο ΕΕΕΣ υποβλήθηκε στην αγγλική γλώσσα και, συνεπώς, ως τέτοιο, συνιστά απαράδεκτο δικαιολογητικό κατά τους όρους του άρθρου 2.1.4 της Διακήρυξης, η δε «μετάφραση» αυτού δεν είναι έγκυρη, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 36, παρ. 2, του Ν. 4194/2013 (Κώδικα Δικηγόρων). Και τούτο, διότι, όπως προκύπτει από την ίδια τη σχετική βεβαίωση του εν λόγω δικηγόρου, η μετάφραση δεν αποτελεί πράγματι μετάφραση του συνημμένου εγγράφου στην αγγλική γλώσσα, αλλά συνιστά, κατ' ουσίαν, ένα χωριστό, νέο αυτοτελές έγγραφο, το οποίο έχει δημιουργηθεί, ως προς μεν τις ερωτήσεις, από τη «φόρμα» του ΕΕΕΣ που εξήχθη απευθείας στα ελληνικά από τον διαδικτυακό ιστότοπο <https://esp.dint.eprocurement.gov.gr>, ως προς δε τις απαντήσεις, από το συντεταγμένο στην αγγλική γλώσσα ΕΕΕΣ της εταιρείας «.....». Την πλημμελή, κατά τα άνω, μετάφραση του ΕΕΕΣ της εταιρείας «.....» συνομολογεί και η καθ' ης Κ/Ξ, πλην όμως ισχυρίζεται ότι ως επουσιώδες σφάλμα μπορούσε διορθωθεί με βάση τις διατάξεις του άρθρου 3.1.1 της διακήρυξης και του άρθρου 310 του ν. 4412/2016, στην μορφή μάλιστα που αυτό είχε και προ της τροποποίησής του με το άρθρο 121 του ν. 4278/2021, διόρθωση την οποία παρείχε ήδη με την υπ' αριθμ. 1437/15.09.2020 επιστολή

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

υποβολής διευκρινίσεων, κατόπιν της υπ' αριθμ. 20682/29.07.2020 Απόφασης Δ.Σ. της «.....». Ενόψει των όσων γίνονται δεκτά στις σκέψεις 16^η και 17^η της παρούσας, κατ' εφαρμογή του άρθρου 3.1.1 της διακήρυξης, το οποίο παραπέμπει στο άρθρο 310 του ν. 4412/2016, η τροποποίηση του οποίου με το άρθρο 121 του ν. 4278/2021 καταλαμβάνει και την επίμαχη διαδικασία, η ως άνω συμπλήρωση - διόρθωση είναι σε κάθε περίπτωση νόμιμη, όσα δε περί του αντιθέτου προβάλλονται είναι απορριπτέα ως αλυσιτελή. Κατόπιν αυτού, ο οικείος λόγος της κρινόμενης προσφυγής θα πρέπει ν' απορριφθεί.

30. Επειδή, για τους ίδιους ως άνω λόγους για τους οποίους απορρίπτεται ο δεύτερος λόγος της κρινόμενης προσφυγής κατά το μέρος που στρέφεται κατά της προσφοράς της Κ/Ξ «.....», θα πρέπει ν' απορριφθούν και οι τέταρτος και πέμπτος λόγοι της κρινόμενης προσφυγής, κατά το ίδιο μέρος της, αφού με τον τέταρτο λόγο προβάλλεται ότι το πιστοποιητικό για το έργο εμπειρίας της εταιρίας «.....», στις ικανότητες της οποίας στηρίζεται η Κοινοπραξία για την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής των άρθρων 2.2.6.Α, 2.2.6.Β και 2.2.6.Ε της Διακήρυξης, καίτοι έχει συνταχθεί στην ιταλική γλώσσα, δεν συνοδεύεται από επίσημη μετάφραση και με τον πέμπτο λόγο προβάλλεται ότι για τους ....., και ....., μέλη του επιστημονικού προσωπικού της ACEA ATO2 S.p.A., υποβλήθηκαν υπεύθυνες δηλώσεις, οι οποίες, καίτοι έχουν συνταχθεί στην ιταλική γλώσσα, δεν συνοδεύονται από επίσημη μετάφραση.

31. Επειδή, εξάλλου, με τον τρίτο λόγο της προσφυγής της, κατά το μέρος της που στρέφεται κατά της προσφοράς της Κ/Ξ «.....», η προσφεύγουσα Ένωση ισχυρίζεται ότι για το έργο που η Κοινοπραξία επικαλείται για την πλήρωση του κριτηρίου επιλογής του άρθρου 2.2.6.Γ της Διακήρυξης, όπως νόμιμα διευκρινίστηκε, υπέβαλε πιστοποιητικό της τότε εταιρίας «.....», την οποία το μέλος της ένωσης «.....» απορρόφησε, συνεπώς, κατά παράβαση του ως άνω όρου, όπως διευκρινίστηκε, η εν λόγω

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

Κοινοπραξία υπέβαλε δήλωση του ίδιου διαγωνιζόμενου. Ο ως άνω ισχυρισμός της προσφεύγουσας, όμως, θα πρέπει ν' απορριφθεί ως αβάσιμος. Και τούτο, διότι η αληθής έννοια της διευκρίνισης που δόθηκε από τον αναθέτοντα φορέα με το με αρ. πρωτ. 12987/15.06.2019 έγγραφό του, το οποίο αποτελεί τμήμα του κανονιστικού πλαισίου του Διαγωνισμού, η οποία είχε ως εξής: «Απάντηση 27: Διευκρινίζεται ότι η απόδειξη εκπλήρωσης κριτηρίου τεχνικής ικανότητας, κατά ρητή επιταγή των άρθρων 2.2.9.2. Β4 1 και 2 της διακήρυξης αποδεικνύεται αποκλειστικά από κατάλογο των κυριότερων συμβάσεων που έχει εκτελέσει ο διαγωνιζόμενος οικονομικός φορέας, συνοδευόμενο από πιστοποιητικά του εκάστοτε Αναθέτοντος φορέα/Κυρίου του Έργου τα οποία θα περιλαμβάνουν κατά περίπτωση τα από την διακήρυξη απαιτούμενα ελάχιστα στοιχεία, τέτοια δε απόδειξη, δεν συνιστά μόνη η δήλωση του διαγωνιζόμενου οικονομικού φορέα περί την εμπρόθεσμη και έντεχνη υλοποίηση της υπηρεσίας» είναι ότι το πιστοποιητικό περί την εμπρόθεσμη και έντεχνη υλοποίηση των υπό των διαγωνιζόμενων επικαλούμενων συμβάσεων θα πρέπει να έχει εκδοθεί από τρίτο Αναθέτοντα φορέα/Κύριο του έργου και όχι ότι δεν λαμβάνεται υπόψη αυτό αν μετά την έκδοσή του ο εκάστοτε αναθέτων φορέας απορροφάται από τον ίδιο τον παρέχοντα την επικαλούμενη υπηρεσία. Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την προσφορά της Κ/Ξ «.....» (βλ., ιδίως, τα υποβληθέντα ΕΕΕΣ των μελών της), για την πλήρωση του κριτηρίου επιλογής του άρθρου 2.2.6.Γ της Διακήρυξης, η εν λόγω Κοινοπραξία επικαλείται μόνο το έργο «Σταθμός Συμπαγωγής Θερμότητας και Ηλεκτρισμού 334MWe, με καύσιμο φυσικό αέριο, στον Άγιο Νικόλαο Διστόμου, Π.Ε. Βοιωτίας», για την εκτέλεση του οποίου συνήψε με την εταιρεία «Αλουμίνιον της Ελλάδος ΒΕΑΕ» σχετική σύμβαση και από την οποία έλαβε και προσκομίζει το από 05.01.2017 πιστοποιητικό. Κατά συνέπεια, νομίμως επικαλείται την ως άνω σύμβαση, καθώς συνήφθη με τρίτο αναθέτοντα φορέα, η δε, μετά την ολοκλήρωση της σύμβασης και της έκδοσης του ως άνω πιστοποιητικού, απορρόφησή της από την ίδια δεν ασκεί επιρροή. Νομίμως εξάλλου επικαλείται την ως άνω σύμβαση, παρόλο που

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

αυτή συνήφθη και εκτελέστηκε από την εταιρία «.....», αφού όπως προκύπτει από την υποβληθείσα με αρ. πρωτ. .... Ανακοίνωση του ΓΕΜΗ, η «.....», μέλος της Κοινοπραξίας «.....», απορρόφησε, με συγχώνευση, και την εταιρία «.....», επομένως νομίμως ως καθολικός διάδοχος της θεωρείται ότι η ίδια εκτέλεσε την ως άνω σύμβαση. Τούτων, έπεται ότι και ο τρίτος λόγος της κρινόμενης προσφυγής, κατά το μέρος της που στρέφεται κατά της προσφοράς της Κ/Ξ «.....», πρέπει ν' απορριφθεί.

32. Επειδή, περαιτέρω, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η εμπειρία του κ. ...., τον οποίο η Κ/Ξ «.....» δήλωσε για την πλήρωση των προϋποθέσεων του Π 6.7.2, σελ. 10 του Προσαρτήματος 6 της διακήρυξης δεν πληροί τις προϋποθέσεις αυτές, διότι η πρώτη σύμβαση που επικαλείται αφορά «επίβλεψη σύμβασης» και όχι «εκτέλεση σύμβασης», η δε δεύτερη δεν αφορά και μονάδα ξήρανσης ιλύος. Οι ως άνω ισχυρισμοί της προσφεύγουσας, ωστόσο, είναι απορριπτέοι διότι δεν ερείδονται στους όρους της διακήρυξης. Και τούτο διότι από τις διατυπώσεις του ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑΤΟΣ 6: ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ, Π 6.7.2, σελ. 10 του Παραρτήματος Ι της Διακήρυξης, που έχει ως εξής: «Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να διαθέσει το παρακάτω βασικό επιστημονικό προσωπικό λειτουργίας και συντήρησης : [...] Έναν (1) Διπλωματούχο Χημικό Μηχανικό Α.Ε.Ι. για τη Λειτουργία Ξήρανσης, τριετούς (3) τουλάχιστον εμπειρίας σε ανάλογη θέση (Λειτουργία και Συντήρηση Μονάδας Θερμικής Ξήρανσης Ιλύος)» και Π 6.10, σελ. 19 του ίδιου Προσαρτήματος που έχει ως εξής: «Με την τεχνική προσφορά του, ο υποψήφιος οικονομικός φορέας θα πρέπει να υποβάλει: [...] 3. Βιογραφικά σημειώματα του βασικού επιστημονικού προσωπικού (παρ. Β1 του πίνακα 6.2 του παρόντος) συνοδευόμενα από: [...] αποδεικτικά εμπειρίας των στελεχών από τους φορείς των εκάστοτε συμβάσεων στο πλαίσιο των οποίων απέκτησαν την εμπειρία», δεν συνάγεται ότι ο χημικός μηχανικός που πρέπει να συμμετέχει στην Ομάδα έργου του υποψήφιου προσφέροντος απαιτείται να έχει αποκτήσει την εμπειρία

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

του μονοσήμαντα υπό την ιδιότητα του μηχανικού του εκτελούντος τη σύμβαση φορέα. Αντιθέτως, δεν ορίζεται καθόλου ο ρόλος ή η ιδιότητά του, την οποία πρέπει να έχει κατά την εκτέλεση των επίμαχων συμβάσεων. Αρκεί αυτές να αφορούν Λειτουργία και Συντήρηση Μονάδας Θερμικής Ξήρανσης Ιλύος και να απασχολήθηκε κατά την εκτέλεσή τους με την ιδιότητά του ως Χημικού Μηχανικού ΑΕΙ. Κατά συνέπεια, δεν αποκλείεται η εμπειρία του στο πλαίσιο των επίμαχων συμβάσεων να αφορά την επίβλεψη από μέρους του Αναθέτοντα Φορέα/Κυρίου του Έργου συμβάσεων που έτερος φορέας εκτέλεσε, όπως εν προκειμένω ισχύει για την πρώτη σύμβαση την οποία η Κ/Ξ «.....» επικαλείται. Κατά συνέπεια, θα πρέπει ν' απορριφθεί και ο έκτος λόγος της κρινόμενης προσφυγής, κατά το μέρος που στρέφεται κατά της προσφοράς της Κ/Ξ «.....».

33. Επειδή, ομοίως, απορριπτέος ως αβάσιμος είναι και ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι η εμπειρία του κ. .... δεν είναι παραδεκτή, διότι δεν αποδείχθηκε, με παραδεκτά κατά τη Διακήρυξη αποδεικτικά μέσα (βλ. το άρθρο 2.2.9.2.Β.4.3 της Διακήρυξης), ότι έχει «δεκαετή (10) τουλάχιστον γενική εμπειρία σε ανάλογη θέση» (Διευθυντή Έργου), όπως επιβάλλεται από το άρθρο 2.2.6.Ε.ι της Διακήρυξης. Και τούτο, διότι αληθής έννοια του όρου 2.2.6. ι) Ε της διακήρυξης, που έχει ως εξής: «Να διαθέτουν και να δηλώσουν τα ονόματα και επαγγελματικά προσόντα αυτών που θα στελεχώσουν τις κατ' ελάχιστον θέσεις ευθύνης της Ομάδας Έργου για την εκτέλεση της σύμβασης, σύμφωνα με τις παρακάτω ελάχιστες απαιτήσεις: ι) Διευθυντή Έργου, ειδικότητας Μηχανικού ΑΕΙ, με δεκαετή (10) τουλάχιστον γενική εμπειρία σε ανάλογη θέση στο πλαίσιο της οποίας πέντε (5) τουλάχιστον έτη ειδική συνολική εμπειρία σε εκτέλεση καθηκόντων Διευθυντή Έργου ως Διευθυντής Λειτουργίας και Συντήρησης σε εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων με σύστημα ενεργού ιλύος, με απομάκρυνση θρεπτικών (αζώτου ή/και φωσφόρου) ισοδύναμου πληθυσμού μεγαλύτερου ή ίσου του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) Ι.Π. στην είσοδο της

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

εγκατάστασης» είναι ότι ο Διευθυντής Έργου που κάθε υποψήφιος προσφέρων θα δηλώσει πρέπει να έχει δεκαετή (10) τουλάχιστον γενική εμπειρία σε θέση ειδικότητας Μηχανικού ΑΕΙ, στα οποία να περιλαμβάνονται ή επιπλέον αυτών να έχει πέντε (5) τουλάχιστον έτη συνολική εμπειρία σε εκτέλεση καθηκόντων Διευθυντή Έργου ως Διευθυντής Λειτουργίας και Συντήρησης σε εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων με σύστημα ενεργού ιλύος, με απομάκρυνση θρεπτικών (αζώτου ή/και φωσφόρου) ισοδύναμου πληθυσμού μεγαλύτερου ή ίσου του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) Ι.Π. στην είσοδο της εγκατάστασης, και όχι ο Διευθυντής Έργου που κάθε υποψήφιος προσφέρων θα δηλώσει να έχει δεκαετή (10) εμπειρία ως Διευθυντής Έργου. Όσα δε περί του αντιθέτου προβάλλει η προσφεύγουσα Ένωση πρέπει ν' απορριφθούν ως αβάσιμα. Λαμβανομένου δε υπόψη ότι από το βιογραφικό σημείωμα, την υπεύθυνη δήλωση, καθώς και το αποδεικτικό εμπειρίας από τον αναθέτοντα φορέα (Συνέδριο Δημάρχων του Βέλτιστου Χωροταξικού Πλαισίου Α.Τ.Ο.2 - Κεντρικό Λάτσιο, Ρώμη, Ιταλία) προκύπτει, χωρίς αμφιβολία, η υπερδεκαετής γενική εμπειρία του ως άνω Χημικού Μηχανικού, οι περί του αντιθέτου ισχυρισμοί της προσφεύγουσας, όπως και ο έβδομος λόγος της κρινόμενης προσφυγής, κατά το μέρος που στρέφεται κατά της προσφοράς της Κ/Ξ «.....», πρέπει ν' απορριφθούν.

34. Επειδή, περαιτέρω, με τον όγδοο λόγο της προσφυγής, κατά το μέρος που στρέφεται κατά της Κ/Ξ «.....», η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η τεχνική προσφορά της ένωσης έπρεπε να απορριφθεί άνευ ετέρου, σύμφωνα με τα άρθρα 2.4.3.2, 2.4.6.α, 2.4.6.β 2.4.6.θ και 2.3.2 της Διακήρυξης, καθώς για συνεχόμενα τρία (3) έτη, Συμβατικό Έτος 3 (για δέκα (10) μήνες), Συμβατικό Έτος 4 και 5, σε συνεχόμενη ημερήσια βάση, παρακάμπτει σημαντικές ποσότητες δευτεροβάθμιας (περίσσειας ενεργού) ιλύος από την Μονάδα Αναερόβιας Χώνευσης πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας (περίσσειας ενεργού) ιλύος, χωρίς μάλιστα η πρόταση αυτή να τεκμηριώνεται ως μία ολοκληρωμένη

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

εναλλακτική στρατηγική που διευκολύνει την επίτευξη των γενικών στόχων της λειτουργίας της επίμαχης εγκατάστασης, επιπλέον οδηγεί στην πλήρη απαξίωση λειτουργικών μονάδων της επίμαχης εγκατάστασης και, μάλιστα, σχεδόν όλων των μονάδων της Γραμμής Επεξεργασία Ιλύος και των Μονάδων Συμπαγωγής Ηλεκτρικής & Θερμικής Ενέργειας (ΣΗΘΕ), έρχεται δε και σε αντίθεση με τους περιβαλλοντικούς όρους της επίμαχης εγκατάστασης. Με τους ως άνω ισχυρισμούς της, η προσφεύγουσα ένωση προβάλλει και κατά της Κ/Ξ «.....» τους ίδιους ισχυρισμούς που είχε προβάλλει, σχετικώς και κατά της προσφοράς της Ένωσης «.....». Ενόψει των όσων γίνονται δεκτά στις 24^η και 25^η σκέψεις της παρούσας σε σχέση με ίδιους ως άνω ισχυρισμούς της προσφεύγουσας που αφορούν την προσφορά της Ένωσης «.....», τα οποία ισχύουν και για τον εδώ εξεταζόμενο λόγο της προσφυγής κατά το μέρος της που στρέφεται κατά της προσφοράς της Κ/Ξ «.....», και ο λόγος αυτός της προσφυγής θα πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

35. Επειδή, τέλος, σε σχέση με την προσφορά της Κ/Ξ «.....», με τον ένατο και τελευταίο λόγο της προσφυγής της, η προσφεύγουσα ένωση επικουρικώς προβάλλει ότι, αν ήθελε θεωρηθεί ότι, εν προκειμένω, μη νομίμως (κατά παράβαση ουσιώδους τύπου της διαγωνιστικής διαδικασίας στην οποία δεν προβλέπεται η δυνατότητα συνεργασίας του Αναθέτοντος Φορέα με άλλα όργανα πλην των ρητώς αναφερόμενων στη Διακήρυξη) ο Αναθέτων Φορέας απευθύνθηκε (χωρίς η δυνατότητα αυτή να προβλέπεται ρητώς στη Διακήρυξη) στο ΤΕΕ και έλαβε υπόψη τη γνώμη του τελευταίου, καθώς η αιτιολογία περί αποδοχής της προσφοράς της Κ/Ξ «.....», ιδίως ως προς το Κριτήριο Κ4, βασίζεται, αποκλειστικά και μόνο στη με αρ. ΤΕΕ15521/10.07.2020 Έκθεση Πραγματογνωμοσύνης του ΤΕΕ (βλ., αναλυτικά, την από 30.03.2021 Εισήγηση του Διευθύνοντος Συμβούλου του Αναθέτοντος Φορέα, σελ. 76 επ.), η προσβαλλόμενη πράξη πρέπει να ακυρωθεί, σε κάθε περίπτωση, λόγω πλημμελούς αιτιολογίας, όπως παραδέχεται και ο ίδιος ο Διευθύνων Σύμβουλος

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

του Αναθέτοντος Φορέα, ο οποίος επικαλείται, στην από 30.03.2021 Εισήγησή του, την παραπάνω Έκθεση Πραγματογνωμοσύνης του ΤΕΕ για να καλύψει την ελλιπή τεκμηρίωση της γνώμης της Επιτροπής του Διαγωνισμού. Ο ως άνω λόγος της προσφυγής, όμως, είναι απορριπτέος ως αλυσιτελώς και ως άνευ εννόμου συμφέροντος προβαλλόμενος, κατά τα γενόμενα δεκτά στη 26^η σκέψη της παρούσας, κατά την εξέταση των ίδιων ως άνω ισχυρισμών της προσφυγής κατά το μέρος της που στρέφεται κατά της Ένωσης «.....», τα οποία ισχύουν mutatis mutandis και για τον εδώ εξεταζόμενο λόγο της προσφυγής.

36. Επειδή, κατ' ακολουθίαν, η κρινόμενη προσφυγή πρέπει ν' απορριφθεί, οι δε επ' αυτής παρεμβάσεις πρέπει να γίνουν δεκτές.

37. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα ένωση με κωδικό ....., ποσού 15.000,00€, πρέπει να καταπέσει, σύμφωνα με το άρθρο 363 παρ. 5 του ν. 4412/2016 και το άρθρο 5 παρ. 5 του π.δ. 39/2017.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την προσφυγή.

Δέχεται τις παρεμβάσεις.

Ορίζει την κατάπτωση του παραβόλου που κατέθεσε η προσφεύγουσα ένωση με κωδικό ....., ποσού δεκαπέντε χιλιάδων (15.000,00) ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στον Αγ. Ιωάννη Ρέντη, στις 21 Μαΐου 2021 και εκδόθηκε στον ίδιο τόπο στις 10 Ιουνίου 2021.

Αριθμός Απόφασης Ε10 / 2021

Ο Πρόεδρος

**Φώτιος Θεοδ. Κασιγιαννης
Πρόεδρος Εφετών Δ.Δ. ε.τ.**

Η Γραμματέας

Βικτωρία Πισμύρη